

10 R. II

STANISŁAW ULANOWSKI
 przedsiębiorca
 — budowlany. —
**Tustanowice-
 Wolanka.**

☐

Telefon Nr. 206.
 ○

Adres telegraficzny:
Ulanowski, Wolanka.

☐

Poczt. Kasa oszcz.
 Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

OSTROWSKI & CUDEK
 DOM HANDLOWY DLA INTERESÓW
 - PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH -
WE LWOWIE, UL. KOPERNIKA L. 21.

PRZEPROWADZA: KUPNO I SPRZEDAŻ KOPALNÍ,
 TERENÓW, UDZIAŁÓW KOPALNIAŃCZYCH,
 KUPNO I SPRZEDAŻ ROPY. :: :: :: :: ::
 ORGANIZUJE: SPÓŁKI NAFTOWE Z DROBNYMI
 UDZIAŁAMI. :: :: :: :: ::
 POLECA: PRZEDSIĘBIORCÓW WIERTNICZYCH
 DO WIERCEŃ AKORDOWYCH. :: :: :: ::
 OFIARUJEMY USŁUGI JAKO EKSPERCI PRZY
 WSZELKICH TRANSAKCYACH Z PRZEMY-
 SŁEM NAFTOWYM ŁĄCZNOŚĆ MAJĄCYCH.

POSIADAMY BOGATO ZAOPATRZONY ZBIÓR
 :: :: :: KOPII MAP KATASTRALNYCH. :: :: ::

Adres dla telegramów: CUDEK LWÓW.

JULIUSZ EIFERMAN
 ■■■■■■ DROHOBYCZ. ■■■■■■

FILIE I SKŁADY:
 BORYSŁAW, TUSTANOWICE I LWÓW.

**Jako zastępca dla Galicyi i Bukowiny:
 Królewsko węgierskich hut żelaza, ■■■■
 St. Egiptyjskiej fabryki lin drucianych, ■■
 „Worthingtona“ fabryki pomp parowych
 i powietrznych,** utrzymuję na swych składach i sprzedaję po naj-
 niższych cenach: rury kute zwykłe i bez szwu
 wszelkiego rodzaju i łączniki do tychże, liny stalowe druciane, pompy parowe
 i powietrzne o najwyższych ciśnieniach. — Ponadto utrzymuję na składzie
 i sprzedaję po cenach tańszych od konkurencyi:
 znakomite maszyny i kotły parowe i inne przybory dla urządzeń wiertniczych.

W. Sikorski & J. Seidenstein

:-: L W Ó W, Chorążczyzna 7. :-:
W I E D E Ń V., Margarethengürtel 14.
Filie: Krosno, Borysław, Tustanowice.

Polecamy szczególniejszej
uwadze P. T. Klienteli nie-
:-: zrównanej jakości :-:

Pierścienie gumowe

:-: do tłoków :-:

„S. & S. ROPALIT“.

Na składzie utrzymujemy
stałe: kotły, maszyny
wiertnicze, żerdzie
„Ursus“, pasy „Ursus“ itd.

KOPALNIA NAFTY

w BORYSŁAWIU

przy ul. Pańskiej w dobrym poło-
żeniu jest

do oddania na dogodnych
warunkach za brutta.

Reflektanci zechcą się zgłosić do

p. Saula Suchestowa

w Drohobyczu.

Warunki prenumeraty naszego pisma
wynoszą: K. 20, M. 20, Frs. 30, rocznie.

Numer pojedynczy K. 1, M. 1, Frs. 2.

Z dodatkiem:

„Dzienne wykazy galicyjskiej
produkcyiropy“ K. 25, M. 25, Frs. 35.

Ogłoszenia:

Jednorazowo cała strona K. 100.—,
pół strony K. 60.—, $\frac{1}{4}$ strony K. 35.—,
 $\frac{1}{8}$ strony K. 20.—, $\frac{1}{16}$ strony K. 12.—.

Rabaty:

przy 6 krotnym umieszczeniu	25 ⁰ / ₀
„ 12 „ „	35 ⁰ / ₀
„ 24 „ „	40 ⁰ / ₀

Specyalne ogłoszenia (wkładki itp.)
wedle umowy.

Od powyższych cen i rabatów dal-
szych zniżek pod żadnym warunkiem się
nie udziela.

Bezugspreise unserer Zeitschrift be-
tragen K. 20, M. 20, Frs. 30, pro Jahr mit
der Beilage:

„Tagesausweis der Galizischen
Rohoelproduktion“ K. 25, M. 25,
Frs. 35, monatlich.

Insertionspreise:

Eine ganze Seite K. 100.—, $\frac{1}{2}$ Seite
K. 60.—, $\frac{1}{4}$ Seite K. 35.—, $\frac{1}{8}$ Seite K. 20.—,
 $\frac{1}{16}$ Seite K. 12.— für einmalige Einschaltung.

Rabatte:

bei 6 maliger Einschaltung	25 ⁰ / ₀
„ 12 „ „	35 ⁰ / ₀
„ 24 „ „	40 ⁰ / ₀

Spezialreklame (Einlagen etc.) nach
Vereinbarung.

Inserate zu niedrigeren als die an-
geführten Bedingungen werden unter kei-
nen Umständen angenommen.

DR. STAN. OLSZEWSKI, INŻ. GÓRNICZY I GEOLOG: ZWIĄZEK ZAWODNIENIA SZYBÓW W TUSTANOWICACH Z TEKTONICZNĄ BUDOWĄ KARPAT.

(Ciąg dalszy.)

Fig. 3 przedstawia przekrój przez kopalnię ropy i wosku ziemnego w Borysławiu według prof. dr. R. Zuber tak, jak go autor w swoim powyżej cytowanym artykule podaje. Na pierwszy rzut oka spostrzegamy, iż ten przekrój znacznie różni się od przekrojów podanych w rycinach fig. 1 i fig. 2. Nie ulega wątpliwości, że jeden z tych przekrojów powinien być najwięcej zbliżonym do przyrody. Naturalnie tylko ten będzie najlepszym, który o ile możliwości oddaje rzeczywisty stan faktów, jakie skonstatować można w odkrywkach na powierzchni, w niniejszym wypadku wzdłuż potoku Tyśmienica, w kopalni wosku ziemnego oraz podczas wierconych szybów. Tych faktów, jakie odnośnie do tektoniki terenów borysławskich czytamy w cytowanej monografii Borysławia a na których prof. dr. Grzybowski opierał szkic swego profilu, w przekroju prof. dr. Zuber wcale nie znajdujemy. Z przekroju prof. dra Zuber sądzićby raczej można, że inż. Międzyński pomiary w kopalni wosku ziemnego źle wykonał a prof. dr. Grzybowski przekrój wzdłuż Tyśmienicy bardzo pobieżnie badał. W przekroju fig. 3 widzimy bowiem, że począwszy od szybu kopalni wosku ziemnego towarzystwa akcyjnego na kilkaset metrów ku południowi warstwy są bardzo słabo ku południowi nachylone, niemal poziomo, co nie jest zgodne z podanym przez inż. Międzyńskiego nachyleniem ani z faktami, naprowadzonymi przez prof. dr. Grzybowskiego z odkrywek na powierzchni. Cóż za idealne wiercenie przedstawia przekrój prof. dra Zuber! Tymczasem zapiski wiertnicze świadczą wręcz przeciwnie. Im bardziej w głąb, tem trudnijszem stawało się wiercenie, tem trudniej było utrzymać pod rurą więcej jak kilka metrów. Innemi słowy nachylenie warstw podane w przekroju prof. dra Zuber jest niezgodne z faktycznym stanem i niewłaściwie zastosowane. Również i łęgowe zagięcie warstw w szybie kopalni wosku ziemnego galic. banku kredytowego mija się w zupełności z rzeczywistością, jeszcze bowiem w rowie przy drodze, prowadzącej od rogatki w Borysławiu do Bani Kotowskiej, a zatem w odległości przeszło 100 m. ku północy od wspomnianego szybu woskowego, widoczne są warstwy ze stromem wschodnio-północnem a nie południowem nachyleniem.

Linia xx przedstawia w przekroju prof. dra Zuber linię nasunięcia brzegu karpackiego. Z góry zaznaczam, że nie jestem zwolennikiem teorii nasunięć, gdybym atoli przyznawał się do niej, to raczej sposób, w jaki nasunięcie przedstawia prof. dr. Grzybowski (fig. 2), byłby dla mnie ze stanowiska statyki przekonywującym, jak linia pod kątem 76° naryskowana. Nie umiem sobie wprost wyobrazić motywu i siły, które przyrodzie by się mogła posługiwać przy tak kolosalnych ewolucjach, jakie w czasie nasunięcia niewątpliwie musiały mieć miejsce.

Nie umiem też wytłumaczyć sobie tego w przekroju prof. Dr. Zuber w oczy wpadającego fenomenu, w jaki sposób około 250 mt. gruba warstwa dobrotowskiego zlepieńca (fig. 3, 6 b) mogła odrazu przejść w piaskowce i łupki dobrotowskie, w których

DR. ST. OLSZEWSKI: ÜBER DEN ZUSAMMENHANG DER TEKTONIK DES KARPATHENFLYSCHES MIT DER VERWÄSSERUNG DER ROHÖLSCHÄCHTE IN TUSTANOWICE.

(Fortsetzung.)

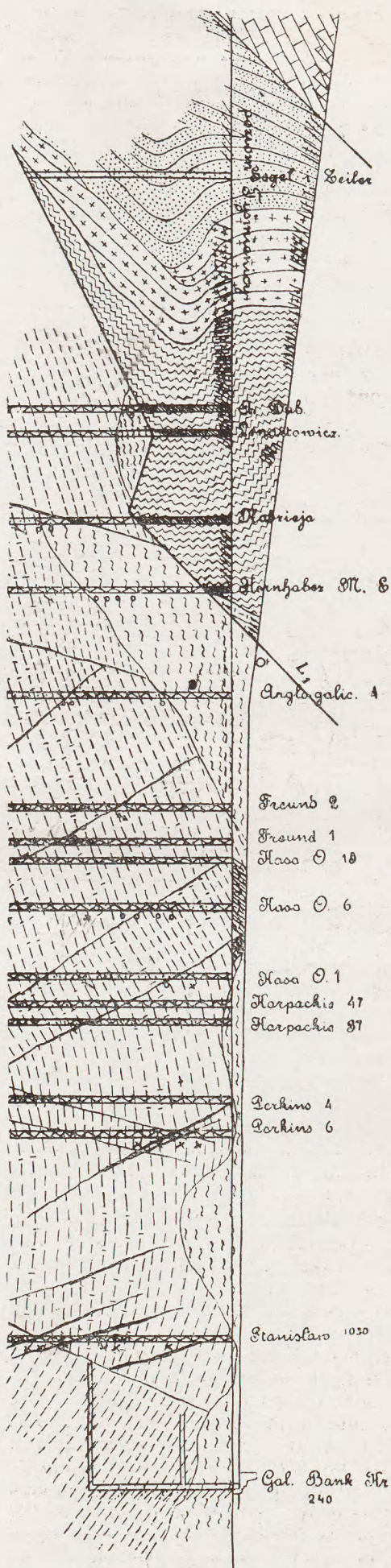
Fig. 3. stellt den Querschnitt der Rohöl- und Erdwachsgruben in Borysław dar, wie solchen Prof. Dr. Zuber in seinem zitierten Artikel gezeichnet hat. Auf den ersten Blick bemerken wir, dass dieser Querschnitt sich wesentlich von den in Fig. 1. und 2. gegebenen Profilen unterscheidet. Es unterliegt keinem Zweifel, dass eines von diesen Profilen doch der Natur am ähnlichsten sein muss. Selbstverständlich wird zu den besten Querschnitten nur jener eingereiht werden können, welcher nach Tunlichkeit am genauesten jene Erscheinungen widergibt, welche in den Tagesaufschlüssen, im vorliegenden Falle längst des Baches Tyśmienica, in der Erdwachsgrube und in den gebohrten Schächten konstatiert wurden resp. werden konnten. Tatsächlich beobachtete Erscheinungen, welche in der mehrmals zitierten Monographie von Borysław angeführt sind, und auf Grund welcher Prof. Dr. Grzybowski seinen Querschnitt (Fig. 2.) konstruierte, können in dem Querschnitte des Prof. Dr. Zuber nicht gefunden werden. Aus dem Profile des Prof. Dr. Zuber könnte man eher zu diesem unwahrscheinlichen Schlusse gelangen, dass Ing. P. Międzyński seine Grubenaufnahmen nicht richtig durchführte und dass Prof. Dr. Grzybowski seine Tagesaufnahmen äusserst oberflächlich machte. In dem Querschnitte Fig. 3. sehen wir nämlich, dass auf eine Länge von mehreren hundert Metern von dem Schachte der Erdwachsgrube der Aktien-Gesellschaft gegen Süden die Schichten sehr schwach nach Süden geneigt sind, was mit den Angaben des Ing. Międzyński und des Prof. Dr. Grzybowski nicht übereinstimmt. Derart schwach geneigte Schichten bieten die idealsten Bedingungen für die Bohrung! Indessen zeigen die Bohrg Journale der in Borysław ausgeführten Schächte, dass je tiefer man mit der Bohrung vorgedrungen ist, desto schwieriger dieselbe war, desto weniger Meter man unverroht halten konnte. Mit anderen Worten die in dem Profile des Prof. Dr. Zuber gezeichnete beinahe horizontale Lage der Schichten entspricht den Tatsachen nicht, und ist irrtümlich angeführt. Gleichfalls widerspricht die muldenartige Biegung der Schichten in den Tiefen unterhalb der Erdwachsgrube der galiz. Kreditbank der Tatsache, nachdem noch über 100 m. nördlich von diesem Schachte in dem Graben des Weges von der Maut in Borysław nach Bania Kotowska die Schichten mit einem steilen nördlichen Verflachen sichtbar sind.

Die Linie xx in Fig. 3. stellt die Überschiebungslinie des Karpathenrandes vor. Ich erkläre mich ganz offen, dass ich kein Anhänger der Überschiebungstheorie bin. Sollte ich mich doch zu derselben bekennen, so würde ich der Darstellungsweise des Prof. Dr. Grzybowski seiner Überschiebungslinien (Fig. 2.) aus statischen Gründen den Vorrang gegenüber der unter einem Winkel von über 76° geneigten Linie xx geben. Ich kann mir absolut nicht erklären, welche Bedingungen und Kräfteerscheinungen bei derartigen Vorgängen wirksam sein konnten, um eine Gruppe der Schichten über die andere unter derart steilem Winkel zu überschieben.

BORYSLAW
wzdłuż rzeczki Tyśmienica wedle
prof. Dr. Grzybowskiego.
Skala 1:10000.

Fig. 2.

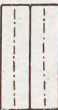
BORYSLAW
längst des Tyśmienica-Baches
nach Prof. Dr. Grzybowski.
Scala 1:10000.

Objaśnienia.

Plaskowiec Masywcy
 Wapien Sandstein
 Wapien Schichten
 Wapien Schichten

Erläuterungen.

	Przeważnie piaskowce	nordweg Sandstein
	Czarne łupki Schwarzer Schiefer	
	Przeważnie łupki	nordweg. Schiefer
	Jt solny Salzhöhen	Miocen? dolny.

	Łupki mienitowe	Merlithschiefer
	" Sol Salz " tłuste Wapń	
	Łupki i piaskowcami " Ślady ropny	Schiefer Thonschiefer Thon Gas
	Łupki czarne	Schwarzer Schiefer
	Żelaza wybuchy " Ropna	Eisenschwämme Ölsäure
	Piaszkowce	Sandsteine

poczawszy od zagłębia pod szybem woskowym galic. banku kredytowego tylko odłamy zlepieńca sporadycznie występują. Takich rzeczy w karpackim flyszu na tak krótkie przestrzenie nigdzie nie spotykamy, chyba tam, gdzie z powodu uskoku odmienne warstwy i odmiennego wieku bezpośrednio do siebie przylegają.

Z tych względów podany w fig. 3 przekrój nie może być brany choćby tylko jako idealny przekrój Borysławia; tem mniej można z niego wysnuwać jakiegokolwiek wnioski o związku tektoniki z występowaniem ropy, wody i t. p.

Prof. Dr. Zuber podaje w swoim kilkakrotnie cytowanym artykule także przekrój części wschodniej kopalni ropy w Tustanowicach, w którym szyby „Rockefeller” i „Marya Theresia” przypadają na południowy stok siodła tustanowickiego, szyby „Tadeusz” i „Napoleon” na grzbiet a „Bawaria” i „Nord-

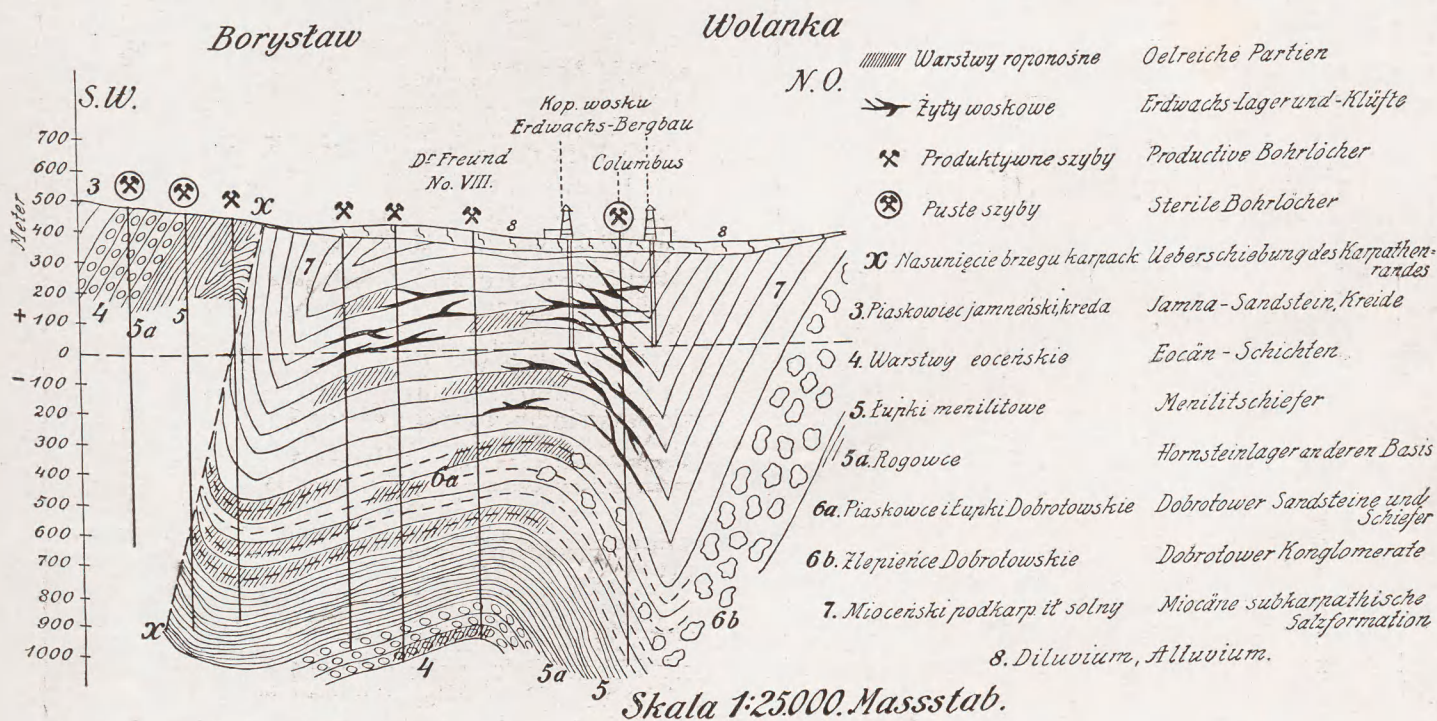
Ich kann mir ebenfalls nicht erklären, dass eine nach Darstellung des Prof. Dr. Zuber zirka 250 m., mächtige Schichte der Dobrotower Konglomerate (Fig. 3, 6, b) plötzlich verschwinden und durch Sandsteine und Schiefer mit sporadisch vorhandenen Blöcken dieses Konglomerates ersetzt werden kann. Ich zweifle, dass das Horizont der Dobrotower Konglomerate in Ostgalizien derart mächtig wird. Auch sind mir in dem Karpathenflysche keine Fälle bekannt, dass eine derart dicke Schichtenbank auf kurze Entfernung plötzlich verschwindet. Solche Erscheinungen kommen nur dort vor, wo verschiedene Schichten auch verschiedenen Alters, zwar an einander stossen, aber durch eine Verwerfung getrennt sind.

Aus allen diesen Gründen kann der in Fig. 3 dargestellte Querschnitt nicht einmal als idealer angenommen werden. Um so weniger können im Grunde eines solchen Profiles irgend welche Schlüsse

Przekrój według prof. dr. Zuber.

Fig. 3.

Querschnitt nach Prof. Dr. Zuber.

stern” na północne zbocze siodła. Nachylenie warstw południowego stoku siodła wynosi w tym przekroju w górnych pokładach i w pokładach poniżej 1300 m. około 30°, nachylenie północnego stoku do 50°, a linii przesunięcia 54°.

Nie posiadam niestety dostatecznego materiału pod ręką, aby wykonać zbliżony do prawdopodobieństwa przekrój przez wschodnią część kopalni ropy w Tustanowicach, ale już z tego, co mi o tej części Tustanowic jest wiadome, odnoszę wrażenie, że prof. Dr. Zuber profil jest tak samo fantazyjny jak jego profil Borysławia. Przedewszystkiem należą mojemu zdaniem szyby Bawaria i Nordstern do grupy szybów południowego nie zaś północnego stoku siodła, główny bowiem załom siodła, jeżeli takim nazwiemy grzbiet siodła na kopalni wosku ziemnego w Borysławiu, leży o wiele dalej na północ. Prof. Dr. Grzybowski opisując w „Monografii Borysławia” doliny potoków Ponerlanka i Łoszeny w Tustanowicach (l. c. str. 21) podaje, iż na północnym krańcu osady Ponerle, zatem w okolicy szybów „Perła, Jadwiga, Henriette”, leżą

über den Zusammenhang der Tektonik mit dem Vorkommen des Rohöles, Wassers und dgl. gezogen werden.

Prof. Dr. Zuber führt in seinem mehrmals citirten Artikel auch einen Querschnitt des östlichen Teiles der Rohölgruben in Tustanowice an, in welchem die Bohrlöcher „Rockefeller” und „Maria Theresia” am südlichen Abhange des Sattels von Tustanowice, die Bohrlöcher „Tadeusz” und „Napoleon” an der Sattelbiegung und „Bawaria” sowie „Nordstern” am nördlichen Abhange des Sattels eingetragen sind. Die Neigung des südlichen Sattelflügels beträgt in diesem Profile sowohl in den höheren als auch unterhalb 1300 m tiefen Horizonten ca 30°, die Neigung des nördlichen Sattelflügels 50° und solche der Überschiebungslinie 54°.

Zu meinem Bedauern besitze ich kein vollständiges Material, an der Hand, um einen thunlichst wahrscheinlichen Querschnitt des östlichen Teiles von Tustanowice zu konstruieren, aus den mir über diesen Teil von Tustanowice bekannten Daten ge-

w niskich odsłonięciach ciemne łupki z wtrąceniami cienkich niezbyt twardych piaskowców nachylone ku południowi (właściwie ku zachodniemu południowi) pod kątem 15 do 30°. Teoretyczne przedłużenie biegu warstw opisanej odkrywki przypadać może na szyby „Dr. Szujski” i „Fabiański—Łaszcz”, o ile potok Łoszeny nie przedstawia tektonicznej linii przesunięcia, podobnej do tej, jaka tektonicznie rozdziela kopalnie wosku ziemnego na Nowym Świecie od zaniechanych kopalń po wschodniej stronie głównej ulicy w Boryslawiu. Ze zaś i szyb „Nordstern” należy więcej jak prawdopodobnie do grupy szybów południowego stoku siodła, wskazuje na powierzchni zbadane przezemnie zjawisko, że główny przełom siodła Borysławsko-Tustanowickiego obszaru naftowego znajduje się w lesie rządowym na północ od tej linii lasowej, na której brzegu założyło tow. „Tustanowice Petr. Ltd.” szyb „Anny”. W głębokiej debrze potoku, który z lasu rządowego spływa przy drodze z Borysławia do Truskawca do potoku Wyszynicy, mniej więcej w odległości 600 m. na południowy wschód od cmentarza i kaplicy św. Mikołaja w Tustanowicach, występuje przełom siodła bardzo wyraźnie a jego południowe zbocze odznacza się charakterystycznymi śladami ropy, które z piaskowców identycznych do piaskowców opisanych z potoku Ponerlanka wypływają. Z tego wynika niewątpliwie że nawet szyb „Anny” należy do grupy szybów południowego stoku, inaczej założenie tego szybu w tem miejscu nie byłoby ze stanowiska teoretycznego uzasadnione.

Jeżeli przeoglądniemy protokoły komitetu wodnego, w którego ręce oddano sprawę zbadania przyczyny zawodnienia szybów w Tustanowicach solanką i przeprowadzenia zaradczych środków, to skonstatujemy, że sprawozdania tego komitetu podają zupełnie inne fakta, jak te, na które naprowadza przekrój prof. Dr. Zuber. Z tego przekroju wynika, że szyb „Napoleon” powinien być mieć o wiele mniej wody, aniżeli szyb „Nordstern”. Wszak to zwykłe zjawisko, że skoro w szybie Napoleon natrafiono na wodę, którą wogóle nie udało się zwalczyć, to o wiele większe trudności z wodą powinny były się pokazać w szybie Nordstern, skoro wedle profilu prof. Dr. Zuber piaskowiec wodonośny zapada od szybu „Napoleon” ku szybowi „Nordstern”. Tymczasem sprawozdania z czynności komisji wykonawczej podają, iż w szybie „Nordstern”, głębokim 1427 m., solanka utrzymuje się w niewielkiej ilości na spodzie otworu i daje się łatwo zczepać łyżką, podczas gdy w szybie Napoleon, głębokim 1342 m., solanka pomimo forsownego tłokowania nie dała się poniżej poziomu 1100 m. wcale szczerpać, czyli że stały słup wody wynosił podczas pompowania 242 m. (p. „Ropa” nr. 15, 16 i 17 z r. 1911). Woda szybu „Napoleon” nie wpłynęła więc na zawodnienie szybu „Nordstern”, czyli że uławicenie warstw w tych szybach jest inne, południowo zachodnie, a nie jak w przekroju prof. Dr. Zuber a uwidoczniło.

O nachyleniu warstw południowego stoku siodła Tustanowickiego, które wedle prof. Dr. Zuber wynosi w głębiniach poniżej 1200 m. 30°, dają poważne wskazówki zapiski wiertnicze. Niema prawie szybu, któryby po przewierceniu bryłowego, roponośnego piaskowca (według prof. Dr. Zuber menilitowego) nie okazywał w Tustanowicach pokładów silnie syjących. Ten szczegół wskazuje, jak to już poprzednio wykazałem, że wgłębne warstwy są stromo nachylone, co zdaje się być niepożądaną właściwością tektoniczną

winne ich indessen den Eindruck, dass der Querschnitt von Tustanowice nach Prof. Dr. Zuber ebenso als Fantasie — Anschauung des Verfassers betrachtet werden muss, wie wir es bei seinem Querschnitte von Boryslaw hervorzuheben sich bemühten. Insbesondere gehören — meiner Ansicht nach — die Bohrlöcher „Bawaria” und „Nordstern” zu der Gruppe der Bohrlöcher des südlichen, nicht aber des nördlichen Sattelflügels, weil die Hauptbiegung des Sattels, wenn man als solche die Lagerung der Schichten in den Erdwachsgruben von Boryslaw auffasst, viel nördlicher in dieser Gegend zu liegen kommt. Prof. Dr. Grzybowski führt in der Beschreibung der Aufschlüsse an den Bächen Ponerlanka und Łoszeny (s. Monographie v. Boryslaw St. 21) an, dass am nördlichen Ende des Ortes Ponerle, also in der Gegend der Bohrlöcher „Perła”, „Jadwiga”, „Henriette”, in kleinen Tagesaufschlüssen zu Tage tretende dunkle Schiefer und dünngeschichtete, mittelharte Sandsteine unter einem Winkel von 15 bis 30° gegen Süden (eigentlich gegen Südwesten) geneigt sind. Die theoretische Verlängerung dieses Aufschlusses dürfte auf die Bohrlöcher „Dr. Szujski” und „Fabiański—Łaszcz” gezogen werden können, insofern längst des Baches Łoszeni keine grössere Verschiebung der Schichten vorhanden ist, wie solche zu beiden Seiten der Hauptstrasse von Boryslaw in einzelnen westlich und östlich von dieser Strasse gelegenen Erdwachsschächten ich noch im J. 1897 zu beobachten Gelegenheit hatte.

Dass aber das Bohrloch „Nordstern” eher zu der Gruppe der am südlichen Abhange des Sattels gelegenen Schächten gehört, beweist der im aerarischen Walde, nördlich von jener Waldlinie, an deren Rande das Bohrloch „Anny” der Gesellschaft „Tustanowice Petr. Ltd.” angelegt wurde, zu Tage erscheinende Aufschluss. In der Waldschlucht des Baches, welcher von diesem Teile des aerarischen Waldes bei der Strasse Boryslaw-Truskawie in den Bach Wyszynica einmündet, in einer Entfernung von ca 600 m südöstlich von dem Friedhofe und der Kapelle St. Nikolaus (s. Generalstabskarte) erscheint sehr deutlich und unzweideutig der Sattelaufbruch, dessen südlicher an den Aufbruch anstossender Flügel charakteristische Rohölspuren aus ähnlichen Sandsteinen, wie solche vom Bache Ponerlanka beschrieben wurden, reichlich herausfliessen. Hieraus folgt, dass sogar das Bohrloch „Anny” zu der Gruppe der Schächte des südlichen Sattelflügels gehört, sonst wäre das Anlegen dieses Schachtes am Rande der Waldlinie theoretisch unbegründet.

Wenn wir die Protokolle des Wasserkomites, welchem die Verwässerung der Bohrlöcher in Tustanowice und die Durchführung der nötigen Massregeln anvertraut wurde, genau durchlesen, so gelangen wir aus den Berichten dieses Komitès zu ganz anderen Folgerungen, als wir solche in dem Profile des Prof. Dr. Zuber zu sehen Gelegenheit haben. Nach diesem Profile sollte eigentlich das Bohrloch „Napoleon” viel weniger Wasser aufweisen, als das Bohrloch „Nordstern”, nachdem die wasserführenden Schichten nach Prof. Dr. Zuber vom „Napoleon” gegen „Nordstern” geneigt gezeichnet sind. Indessen berichtete das Exekutivkomité des Wasserkomites, das in dem 1427 m tiefen Bohrloche „Nordstern” das Salzwasser in kleiner Menge an der Sohle des Bohrloches zum Vorschein kommt und leicht abgeschöpft werden kann, wogegen in dem 1342 m tiefen Bohrloche „Napoleon” das Salzwasser trotz

całych Tustanowic. Więc i w tym kierunku profil Tustanowic prof. Dr. Zuber nie odpowiada faktom w naturze.

Nachylenie wreszcie linii przesunięcia brzegu karpackiego jest wprawdzie nieco mniejsze, jak w przekroju Borysławia, w każdym razie atoli za duże, aby przy takiej pochylni mechaniczne ewolucje w czasie przesunięcia były wogóle możliwe.

Opis niektórych szybów w Tustanowicach. Zanim przejdę do formacji geologicznych oraz zawartych w nich poziomów ropnych i wodnych, opiszę w krótkości niektóre szyby tustanowickie, gdyż pewne szczegóły mogą być potrzebne do łatwiejszego zrozumienia dalszej części mego opracowania. W tym celu obrałem szyby „Nordstern“, „Spitzmann“, „Henryk I.“ i „Rockefeller“, z których pierwsze dwa leżą w północnym, Henryk I. w środkowym a Rockefeller w południowym pasie obszaru naftowego w Tustanowicach.

I. Szyb „Nordstern“. W głębokości 890 m. pokazała się pierwsza słona woda (solanka). Od 900 do 1340 m. przeważają warstwy piaskowca, ułożone na przemian z cienkimi warstwami bitumicznego łupku i łożupku. Pierwsze ślady ropy były w 975 m., pierwsze małe wybuchy ropy w 1047 m., zaś w 1149 m. stała się produkcja, dochodząca do 3 cystern ropy dziennie. W głębokości 1240 m. pojawiła się druga woda słona, jednak mniejsza od pierwszej, przyczem ropa całkiem zginęła. W 1275 m. uzyskano $\frac{1}{2}$ cysterny ropy dziennie a w 1326 m. 1 cysternę dziennie.

Od 1340—1410 m. przebijano bitumiczny łupek, prawie pionowo ułożony, 1410—1418 ostry, drobnoziarnisty piaskowiec, podobny do rogowca, 1418—1426 m. drobny łupek z warstwą łu, bardzo syjący, 1426—1427 m. piaskowiec z produkcją ropy początkowo około 1, później $\frac{1}{2}$ cysterny dziennie. Od spodu wciska się do otworu świdrowego rodzaj kurzawki, która zasypuje otwór świdrowy na 6 do 7 m. Przyływ wody bardzo mały.

2. Szyb „Spitzmann VIII“, kopalnia akc. tow. dla przemysłu naftowego przedtem Dawid Fanto i sp. Od 803 do 1230 m. przebijano w tym szybie szereg łupków i piaskowców, naprzemiennie ułożonych o rozmaitej grubości, kilku centymetrów do kilkunastu metrów. Łupek, częściowo także łożupek, jest szary i czarny, w głęb. 1201 do 1230 m. zielonawy i czerwony. Czarny łupek występuje w głęb. 833 do 835.60 m., 891.60 do 897.50 m., 932 do 1005 m., 1049.5 do 1112 m., 1164 do 1201 m. Piaskowiec w płytach, bardzo często twardy, drobnoziarnisty i zbity, tworzy od 1230 do 1385 m. grubą ławicę bez przegradzającego go łupku. W głęb. 1126—1129.50 m. notowano twardy czarny rogowiec.

Małe wybuchy ropy były od 895 do 1293 m, od 1293 do 1368 m. wynosiła dzienna produkcja ropy przeważnie z gruboławicowego piaskowca $\frac{1}{2}$ cysterny a w głęb. 1368 do 1385 m. około 4—6 cystern dziennie. Bryłowy piaskowiec obfituje w głęb. 1374 do 1384 w sól, a w głębokości 1374 pokazała się chwilowo mała ilość solanki.

3. Szyb „Henryk I.“, kopalnia Józef M. Waterkeyn. W tym szybie wiercono w następujących pokładach: Od 1—137 m. siwy i szary łupek, łożupek i łu; 137—344 m. siwy, szary, ciemnobrunatny i czarny łupek, podrzędnie łożupek, ułożony naprzemiennie z cienkimi warstwami piaskowca; 344—480 m. szary, ciemnoczekoladowy i czarny łupek, pod-

forsierten Pumpens nicht bewältigt und dessen Niveau unterhalb 1100 m gebracht werden konnte (s. Zeitschrift „Ropa“ Nr. 15, 16, und 17 v. J. 1911). Das Wasser des Bohrloches „Napoleon“ hat somit die Verwässerung des „Nordstern“ gar nicht beeinflusst, woraus folgt, dass die Lagerung der Schichten in diesen beiden Schächten eher südwestlich als nordöstlich ist.

Bezüglich der Neigung der Schichten des südlichen Sattelflügels von Tustanowice unterhalb 1200 m geben uns Bohrijournale sehr wichtige Fingerzeige. Aus den Notizen dieser Bohrijournale entnehmen wir, dass beinahe in einem jeden Bohrloche nach Durchbohrung des massigen, rohölführenden Sandsteines stark schüttende Schichten angetroffen wurden. Diese Erscheinung beweist, dass die Schichten in grösseren Tiefen von Tustanowice steil geneigt sind, und dass diese steile Neigung eben eine nicht erwünschte Charakteristik des Ölgebietes Borysław-Tustanowice ist. Nach dieser Richtung entspricht somit der Querschnitt von Tustanowice nach Prof. Dr. Zuber nicht den Tatsachen resp. der Natur.

Die Neigung der Ueberschiebungslinie des karpathischen Randes ist zwar nicht so steil, wie in dem Profile von Borysław, jedenfalls aber noch immer zu gross, um längst einer unter einem Winkel von 54° geneigten Fläche mechanische Evolutionen bei Ueberschiebungen gedacht werden könnten.

Beschreibung einiger Bohrlöcher in Tustanowice. Bevor ich auf das Thema der geologischen Formationen und deren Rohöl und Wasserhorizonte übergehe, führe ich eine kurze Beschreibung einiger Bohrlöcher von Tustanowice, weil die in denselben konstatierten Erscheinungen für die leichtere Auffassung meiner nachfolgenden Erörterungen behilflich sein können. Zu diesem Zwecke wählte ich die Bohrlöcher „Nordstern“, „Spitzmann VIII“, „Heinrich I.“ und „Rockefeller“, von denen die ersten zwei in dem nördlichen Teile, „Heinrich I.“ im mittleren und „Rockefeller“ im südlichen Teile des Tustanowice-Rohölgebietes liegen.

1. Das Bohrloch „Nordstern“. In der Tiefe von 890 m zeigte sich das erste Salzwasser. Von 900 bis 1340 m erscheinen vorwiegend Sandsteinschichten, welche mit dünnen Schichten des bituminösen Schiefers und Tonschiefers wechsellagern. Die ersten Rohölspuren zeigten sich bei 975 m, die ersten kleinen Oelausbrüche bei 1047 m. In der Tiefe von 1149 m gab das Bohrloch durch einige Zeit 3 Zisternen Rohöl täglich. In 2240 m zeigte sich zweites Salzwasser, dieses war aber viel kleiner als das erste Salzwasser und ist bald verschwunden. In den Tiefen 1275 m. gab das Bohrloch $\frac{1}{2}$ und 1326 m. 1 Zisterne Rohöl täglich. Von 1340—1410 m bohrte man in einem beinahe senkrecht gelagerten bituminösen Tonschiefer, von 1410—1418 m. in einem feinkörnigen, dem Hornsteine ähnlichen Sandsteine, von 1418—1426 m in einem stark schüttenden Schiefer und Ton. In der Tiefe von 1426 m ist Sandstein mit einer anfänglichen Tagesproduktion von 1, bald aber bloss $\frac{1}{2}$ Zisterne Rohöl erschienen. Von unten drängt sich in das Bohrloch eine Art des Flugsandes herein, welcher die Sohle auf 6 bis 7 m ausfüllt und von Zeit zu Zeit herausgeführt werden muss. Wasserzufluss minimal.

2. Das Bohrloch „Spitzmann VIII.“, Rohölgrube der Akt. Ges. für Petr. Ind. vorm. D. Fanto & Co. Von 803—1230 m erscheint eine mächtige Reihe von

rzędnie nieco iłu, pokłady sypiące; 480—977 m. szary, ciemnobrunatny, czekoladowy i czarny łupek i iłolupek naprzemian z twardym piaskowcem, także kamień, pokłady silnie sypiące; 977 do 1056 m. przeważnie twardy, szary i czarny piaskowiec, ku spodowi gruboziarnisty, szklisty; 1056 do 1417 m. siwy, szary i czarny twardy łupek, także ił solonośny, ułożony naprzemian z jasnym, szarym, czarnym, od 1192—1355 m. bryłowym piaskowcem, także kamień; w głęb. 1317 m. warstwa piaskowca 3 m. gruba ze solą; 1417—1430 m. szary piaskowiec naprzemian z czerwonym łupkiem, sypie; 1430—1476 m. piaskowiec naprzemian z szarym, ciemnoszarym i czarnym łupkiem; w 1469 cienutka warstewka zielonawego łupku, sypie; 1476—1520 m. szary, twardy, po większej części gruboziarnisty piaskowiec; 1520—1527 m. piaskowiec i łupek czerwony; 1527—1536 m. piaskowiec ze solą.

Pierwszy czarny łupek pojawił się w 140 m., łupek czerwony, właściwie czerwonawy, ułożony jest naprzemian z szarym i czarnym łupkiem oraz z warstewkami piaskowca. O rogowcu zapiski wiertnicze nie wspominają (to samo dotyczy i zapisków wiertniczych szybu Henryk II. tej samej kopalni). Ślady ropy były 12 razy w głębokościach od 512—985 m., mniejsze wybuchy ropy w 995—1056 m. i 1148 m., większe z bryłowego piaskowca w 1192—1355 m. Poniżej ślady ropy od 1445 do 1454 m., w 1506 m. silne gazy. Większe nagromadzenia soli notowano w ile w głęb. 1175—1192 m. i w piaskowcu w głęb. 1370 m. i 1536 m. Ilość wody solankowej minimalna.

(C. d. n.)

**Zwracamy uwagę naszych czytelników
na inseraty umieszczone w naszym piśmie.**

WILHELM SUSSMANN

BIURO SPEDYCYJNE

SKŁAD OLEJÓW MASZYNOWYCH, WĘGLA KAMIENNEGO
I ARTYKUŁÓW USZCZELNIAJĄCYCH.

BORYSŁAW, ul. Wolaniecka obok warsztatów Zdanowicza.
Telefon Nr. 214. — — — Telefon Nr. 214.

ZAKŁAD GAZU ZIEMNEGO

Inż. Maryana Wieleżyńskiego

w BORYSŁAWIU.

DOSTARCZA GAZU ZIEMNEGO NA OPAŁ MIESZKAŃ,
DO OŚWIETLANIA I POPĘDU MOTORÓW. ZNAKOMI-
TE PALNIKI AMERYKAŃSKIE DO KOTŁÓW PARO-
WYCH NA SKŁADZIE. REGULATORY CIŚNIEŃ, WSZEL-
KIE APARATY DLA GAZOWEGO PRZEMYSŁU. LAMPY
ŻAROWO-GAZOWE O SILE 100 do 1500 ŚWIEC
- - - SPECYJALNIE DLA GAZU ZIEMNEGO. - - -

wechsellagernden Schiefen und Sandsteinen, in Schichten, welche einige Centimeter bis mehrere Meter dick sind. Der Schiefer, teilweise auch Tonschiefer ist grau und schwarz, in den Tiefen 1201—1230 m auch grünlich und rötlich. Schwarzer Schiefer kommt in den Tiefen 833—835·6 m, 891·60—897·50 m, 932—1005 m, 1049·5—1112 m und 1164—1201 m vor. Der Sandstein erscheint vorwiegend in Platten, ist sehr oft hart, feinkörnig und dicht und bildet von 1230 bis 1385 m eine einheitliche mächtige Bank ohne Schiefer. In 1126—1129·50 notiert das Bohrjournal den harten, schwarzen Hornstein. Kleine Rohölausbrüche kamen in den Tiefen von 895—1293 m vor; aus dem massigen Sandsteine erzielte man in den Tiefen 1293—1363 m $\frac{1}{2}$ Zisterne, aus den Tiefen 1368—1385 m 4—6 Zisternen Rohöl täglich. Der massige Sandstein ist bei 1374—1384 stark mit Steinsalz imprägniert. Bei 1374 zeigte sich sporadisch ein kleiner Zufluss des Salzwassers.

3. Das Bohrloch „Heinrich I.“, Rohölgrube Joseph M. Waterkeyn. In diesem Bohrloche hat man folgende Schichtenkomplexe durchteuft.

Von oben bis 137 m hellgrauer Schiefer, Tonschiefer und Ton; 137—344 m hellgrauer, grauer, dunkelbrauner und schwarzer Schiefer, untergeordneter Tonschiefer, dazwischen dünne Sandsteinschichten, 344—480 m grauer, dunkelbrauner, chocoladefarbiger und schwarzer Schiefer und Tonschiefer, wechsellagernd mit harten Sandsteinschichten, auch Stein, starker Nachfall, 977—1056 m. vorwiegend harter, grauer und schwarzer Sandstein, gegen unten grobkörnig und kieselig; 1056—1417 m. vorwiegend Sandstein auch Stein, hellgrau, grau und schwarz, in dickeren Bänken wechsellagernd mit dem grauen und schwarzen, harten Schiefer, auch salzführender Ton, massiger Sandstein von 1192—1355 m, in 1317 m eine 3 m mächtige Sandsteinbank mit Steinsalz imprägniert; 1417—1430 m grauer Sandstein, wechsellagernd mit rötlichem Schiefer, Nachfall; 1430—1476 m Sandstein, wechsellagernd mit grauem, dunkelgrauem und schwarzem Schiefer; in 1469 m dünne Schichte eines grünlichen Schiefers, Nachfall; 1476—1520 m grauer, harter, vorwiegend grobkörniger Sandstein; 1520—1527 Sandstein und rötlicher Schiefer; 1527—1536 Sandstein mit Steinsalz.

Der erste schwarze Schiefer zeigte sich in 140 m; rötlicher Schiefer, zusammen mit dunkelbraunem und schwarzem Schiefer und mit Sandsteinschichten kommt in der Tiefe von 1417—1527 m vor. Ueber Hornstein findet sich in dem Bohrjournal keine Notiz (desgleichen auch in dem Bohrloche „Heinrich II.“). Oelspuren erschienen 12 mal in den Tiefen von 512—985 m, kleinere Oelausbrüche 995—1056 m und 1148 m, grössere Oelausbrüche aus dem massigen Sandsteine von 1192—1355 m. Nachher kamen in 1445—1454 Oelspuren und in 1506 m starke Gase vor. Grössere Steinsalzansammlungen hat man in dem Ton in der Tiefe 1175—1192 m und in dem Sandsteine in 1370 und 1536 m beobachtet. Salzwasser unmerklich.

(Forts. folgt.)

Die P. T. Leser werden auf den Annoncenteil unserer Zeitschrift aufmerksam gemacht.

O GAZIE NAFTOWYM I PRZEPROWADZANIU TEGOŻ NA ODLEGŁOŚĆ. NAPISAŁ DR. JÓZEF GRUSZKIEWICZ.

(Dokończenie.)

Przemysł gazu naftowego u nas jest bardzo świeżej daty; ma za sobą zaledwie historię lat kilku.

Pierwszą firmą przemysłową, zużytkowującą gaz naftowy dla celów opałowych na większą skalę była firma Dienstag & Pomeranz w Borysławiu, której też sprawiedliwość każe przyznać zasługę pionierów na tem polu.

Przed dwoma laty powstała wzorowo założona Spółka gazowa borysławsko-tustanowicka. Obydwa te przedsiębiorstwa mają wprowadzić tylko lokalne znaczenie, ale dostarczając gaz dla opalu kotłów parowych, zaoszczędzają znaczne ilości ropy opałowej i dlatego w życiu gospodarczem kopalnictwa naftowego odgrywają ważną rolę.

Pierwszy rurociąg na dalszą odległość (około 10 km.) z Borysławia do rafinerii „Galicia“ w Drohobyczu powstał w roku zeszłym z inicjatywy Towarzystwa naftowego „Galicia“.

W bieżącym roku powstać ma drugi rurociąg z Borysławia do c. k. fabryki olejów mineralnych w Drohobyczu długości około 13 km. Przedsiębiorstwom tym, opartym na kapitałach krajowych życzyć należy, aby skutecznie i z powodzeniem zapoczątkowały erę przemysłu gazowego w Galicyi.

Jakkolwiek masowe zużytkowanie gazu naftowego, polega głównie na zastosowaniu tegoż do opalu i popędu motorów, to jednak pod przemysłem gazowym w szerszem znaczeniu należy rozumieć i przeróbkę chemiczną gazu. Pole to jeszcze nowe, ale bardzo zachęcające; nie brak też prac i usiłowań w tym kierunku, które z pewnością odniosą pożądaną skutek.

Jak każdy inny przemysł tak i przemysł gazowy wymaga współdziałania kapitału i sił technicznych, a przedewszystkiem opieki i poparcia rządu i władz krajowych.

Dawna zasada ekonomiczna „laissez faire, laissez aller“ dzisiaj nie wystarcza i mamy przykład choćby u naszych sąsiadów Węgrów ile może zdziałać rozumna opieka rządu.

Po dowierceniu się znacznej produkcji gazu w Kissármás w Siedmiogrodzie rząd węgierski zrozumiał ekonomiczną doniosłość tego faktu i zaprowadził w kraju monopol gazowy ustawą z dnia 17. stycznia 1911 r. a więc już w 2 lata po odkryciu źródła gazowego.

Skutki tej ustawy nie dały na siebie długo czekać. Wkrótce już ministerstwo skarbu otrzymało masę zgłoszeń ze strony krajowych i zagranicznych firm, chętnych do zakupna gazu.

Z większych projektów zasługuje na wzmiankę projekt badeńskiej fabryki sody i aniliny fabrykacji kwasu azotowego z powietrza przy pomocy prądu elektrycznego. Gaz naftowy ma być użyty jako opał do poruszania turbin parowych.

Projekt ten jest interesujący i dla nas, gdyż w Galicyi ma wkrótce powstać podobna fabryka oparta na metodzie, opracowanej przez I. Mościckiego z tą różnicą, że źródło prądu elektrycznego mają stanowić turbiny wodne.

Koszty zakładowe centrali elektrycznej i fabryki kwasu azotowego według projektu badeńskiej fabryki

ÜBER NATURGAS UND FERNGASLEITUNG VON DR. JOSEPH GRUSZKIEWICZ.

(Schluss.)

Die Naphtagasindustrie bei uns, ist sehr jung und hat eine erst sehr kurze Geschichte hinter sich.

Als die erste Unternehmung, welche das Naphtagas im grösseren Massstabe für Heizzwecke benützte, muss hier die Firma Dienstag & Pomeranz in Boryslaw genannt werden, welche sich den Namen der Pioniere auf diesem Felde ehrlich verdient hatten.

Vor zwei Jahren entstand eine zweite muster-giltig gegründete, die Boryslaw-Tustanowicer Gasgesellschaft. Diese beiden Unternehmungen haben zwar nur eine lokale Bedeutung, sie versehen jedoch die Bohrunternehmungen mit Gas zur Beheizung der Dampfkessel, ersparen dadurch ein bedeutendes Quantum von Heizöl und spielen deswegen in dem wirtschaftlichen Leben der Naphtagrubenindustrie eine bedeutende Rolle.

Die erste Ferngasleitung (zirka 10 km.) von Boryslaw an die Raffinerie der „Galicia“ in Drohobycz, wurde aus Initiative der A. G. Galicia im vorigen Jahre gelegt. Im laufenden Jahre soll eine zweite Ferngasleitung von Boryslaw an die k. k. Mineralölfabrik in Drohobycz von einer Länge von zka 13 km. gelegt werden. Es wäre zu wünschen, dass diese auf inländisches Kapital gestützte Unternehmungen eine neue Aera der galizischen Gasindustrie erfolgreich eröffnen möchten.

Obzwar Massenverwertung des Gases hauptsächlich auf der Anwendung desselben zu Heizzwecken und zum Motorenbetriebe beruht, so muss jedoch unter der Gasindustrie im weiteren Sinne des Wortes auch die chemische Verarbeitung des Gases verstanden werden. Es ist dies zwar ein noch neues Arbeitsfeld jedoch sehr anregend; es fehlt auch nicht an Arbeiten und Bemühungen, welche gewiss mit dem erwünschten Erfolg gekrönt werden.

Wie eine jede andere Industrie so benötigt auch die Gasindustrie der Mitarbeit des Kapitals mit den technischen Kräften und vor allem des Schutzes und der Unterstützung der Regierung und der Landesbehörden.

Der alte ökonomische Grundsatz „Laissez faire, laissez aller“ reicht heutzutage nicht mehr aus und ein Beispiel, wieviel eine sinnreiche Unterstützung der Regierung zustande bringen kann finden wir bei unseren Nachbarn, bei den Ungarn.

Die ungarische Regierung hat die ökonomische Bedeutung der Erbohrung einer grossen Gasproduktion in Kissármás in Siebenbürgen sofort verstanden und hat mit einem Gesetze vom 17. Januar 1911, somit schon binnen zwei Jahren seit der Entdeckung der Gasquelle ein Gasmonopol eingeführt.

Die Folgen dieses Gesetzes haben auf sich nicht mehr lange warten lassen. Schon binnen kurzem hat das Finanzministerium zahlreiche Anträge seitens der in- und ausländischen Firmen für Gaslieferungen erhalten.

Von den bedeutenderen Projekten verdient der Antrag der Badener Soda- und Anilinfabrik u. z. der Fabrikation von Stickstoffsäuren aus Luft bei Verwendung des elektrischen Stromes, genannt zu werden. Das Naphtagas soll hier zum Betriebe der Dampfturbinen verwendet werden.

Dieses Projekt ist auch deswegen interessanter, da in Galizien eine ähnliche Fabrik gegründet werden,

Galizische Karparthen- Petroleum - Aktiengesellschaft

vormals Bergheim & Mac' Garvey.

■■■■■ CENTRALE: WIEN. ■■■■■

▽▽▽

Maschinen- und Bohrwerkzeug-Fabrik:

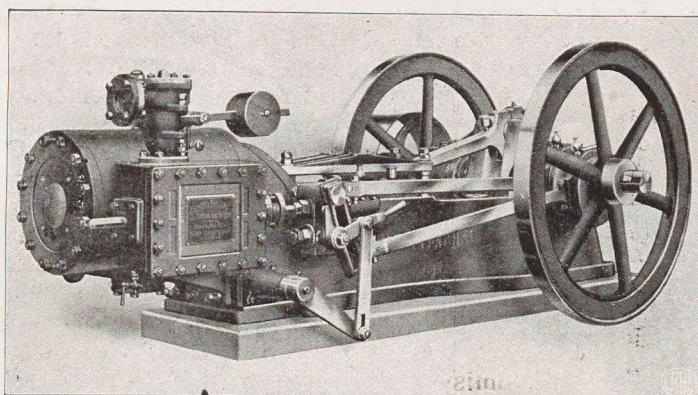
GLINIK MARYAMPOLSKI und
BORYSLAW-TUSTANOWICE.

Telegramm-Adresse:

PETROLKARPATH, WIEN.

Karpath, Glinik Maryampol.

EXCENTER, BORYSLAW.

Telephone:

WIEN { 1637
 9572

GLINIK Nr. 2

BORYSLAW { 191
 180

Bohr-Dampfmaschine 60 HP. Diese Maschine leistet 60 HP. bei 6 Atm. Dampfspannung am Zylinder und 120 Touren, ist aber bis 9 Atm. und 160 Touren verwendbar und leistet im letzteren Falle reichlich 95 HP.

eröffnete ein

Verkaufs-Bureau für Maschinen
und Bohrwerkzeuge.

Leihanstalt: Rettungsstangen und Zugehör.

Telephon 191 und 180.

mają wynosić łącznie 10 milionów koron. Z efektywnych 50.000 HP zużywa fabryka 33.000 kilowatów na rok i produkuje 33.000 ton saletry.

Roczne koszty ruchu wraz z 6% oprocentowaniem 7% amortyzacji 4% konserwacji i kosztami licencji w kwocie 300.000 K. wynoszą dla centrali elektrycznej i fabryki kwasu 3.500.000 K. Wyprodukowane 33.000 ton saletry przedstawiają wartość 7.2 milionów koron, tak, że zysk czysty już po oprocentowaniu kapitału i odpisach wynosi 3.7 milionów koron.

Wyprodukowana saletra zastępuje w zupełności chilijską i jest używaną na wielką skalę do użyźniania gleby.

Cena gazu ziemnego po jakiej rząd odstępuje interesantom jest bardzo przystępna. Cegielnia A. Veszprémi otrzymuje np. 6500 m³ gazu dziennie na przeciąg 25 lat w cenie 0.1 halerza za m³. Cena ta w okresach pięcioletnich wzrastać ma aż do 0.5 halerza.

Dwie fabryki sody otrzymują dziennie 40—80.000 m³ gazu w cenie 0.2—0.6 halerza za m³.

Projektowane są dalej nowe fabryki: jak huta szklana, fabryka sadzy, kwasu azotowego systemem Lindego (wprost przez spalanie gazu naftowego z powietrzem), fabryki elektrolityczne dla sody i chloru, chloranu i t. p.

Olbrzymi ten ruch przemysłowy stanie się źródłem bogactwa Siedmiogrodu a zawdzięcza swe powstanie unormowaniu ceny i pewnej dostawy gazu, co mogło istotnie tylko przy pomocy rządu być przeprowadzone.

Nasuwa się sama przez się myśl, czy czegoś podobnego nie możnaby i w naszym przemyśle zrobić.

W pierwszej części tego artykułu wspomniałem o tem, że odgazowanie szybów, według obowiązujących przepisów górniczo-policyjnych nie uwzględnia, pod względem urządzenia technicznego, należyte momentu gospodarczego.

Przed trzema laty w czasie obrad komisji dla obmyślenia środków dla bezpieczeństwa szybów naftowych, zwołanej z ramienia c. k. Starostwa górniczego, postawiłem wniosek, aby z kilkunastu projektów urządzeń dla odgazowania szybów naftowych, które wpłynęły na ręce komitetu wybrać taki, który uwzględni odprowadzenie gazu do rurociągu gazowego, celem zużytkowania gazu dla celów przemysłowych. Projekt ten w zasadzie przeszedł i uchwalony był nawet skromny fundusz dla ściślejszego komitetu, któryby zajął się opracowaniem tego urządzenia technicznego. Z niewiadomych mi przyczyn projektu tego nie zrealizowano. Dziś po latach trzech musi przyjść i szerszy ogół do przekonania, że kwestya zużytkowania gazów naftowych jest najzupełniej aktualną i że inwestowanie kapitałów większych w rurociągi gazowe może wtedy tylko przedstawiać pewność lokacji kapitału, jeżeli źródła gazowe będą należycie ujęte i gaz odprowadzony poza obręb kopalni, celem dalszego jego zużytkowania.

Odgazowanie szybów naftowych, przeprowadzone drogą ustawy, lub rozporządzeniem c. k. władz górniczych jest w stanie położyć kamień węgielny pod przyszły przemysł gazowy i zapewnić równocześnie i właścicielom szybów korzyści pewne i unormowane, jakich przy obecnym stanie rzeczy spodziewać się nie mogą.

Posiadamy w kraju naturalne bogactwa i zadaniem pracującego ogółu technicznego powinno być

soll, welche auf der vom J. Mościcki bearbeiteten Methode beruhen wird, jedoch mit dem Unterschiede, dass hier der elektrische Strom durch Wasserturbinen erzeugt werden wird.

Die Errichtungskosten der elektrischen Zentrale und der Stickstoffsäurefabrik sollen nach dem Projekte der Badener Fabrik insgesamt 10 Millionen Kronen betragen. Von den effektiven 50.000 PS verbraucht die Fabrik 33.000 Kilowatt per Jahr und produziert 33.000 Tonnen von Salpeter.

Die jährlichen Betriebskosten, einschliesslich der 6%-igen Verzinsung, 7%-iger Amortisation, 4%-iger Konservation und der Lizenzkosten im Betrage von 300.000 Kronen, betragen für die elektrische Zentrale und die Säurefabrik 3.500.000 Kronen.

Die Produktion von 33.000 Tonnen von Salpeter stellt einen Wert von 7.2 Millionen Kronen vor, so, dass der Nettogewinn nach der Verzinsung des Kapitals und den Abschreibungen 3.7 Millionen Kronen beträgt. Der erzeugte Salpeter vertritt vollkommen den chillschen und wird in grossen Mengen zur Fertilisierung des Bodens verwendet.

Der Preis des Erdgases, zu welchem die Regierung dasselbe den Abnehmern liefert ist sehr gering. Die Ziegelei von A. Veszprémi erhält z. B. 6.500 Kubikmeter Gas per Tag für einen Zeitraum von 25 Jahren zu einem Preise von 0.1 Heller per Kub. M. Dieser Preis soll in fünfjährigen Zeiträumen bis auf 0.5 h. erhöht werden. Zwei Sodafabriken erhalten täglich 40 60000 Kub. M. Gas, zu einem Preise von 0.2—0.6 h. per Kub. M.

Es werden auch andere neue Fabriken projektiert wie z. B. Glashütte, Russfabrik, Fabrik zur Erzeugung von Stickstoffsäuren nach Syst. Linde (direkt durch Verbrennung des Naphtagases mit Luft), elektrolitische Fabriken für Soda und Chlor u. d. gl.

Diese riesige Industriebewegung wird zur Quelle des Reichtums Siebenbürgens und sie verdankt ihre Entstehung der Festsetzung des Gaspreises und der Sicherheit der Gaslieferung, was allerdings nur unter Mithilfe der Regierung durchgeführt werden konnte.

Man kommt nun daran zu denken, ob in unserer Industrie auch nicht etwas Aehnliches durzuführen wäre.

Im ersten Teile dieses Artikels habe ich bereits bemerkt, dass in den gegenwärtigen Berg-Polizeivorschriften der wirtschaftliche Moment inbezug auf die technischen Einrichtungen nicht genügend berücksichtigt wird.

Vor drei Jahren, zur Zeit der Beratungen der Kommission zur Bestimmung von Sicherheitsmassnahmen für Rohölgruben, zusammenberufen seitens der k. k. Bezirkshauptmannschaft, habe ich den Antrag gestellt, dass von den eingesandten Projekten zur Entgasung der Rohölschächte, ein solches gewählt werde, welches die Ableitung des Gases in eine Gasleitung zwecks wirtschaftlicher Ausnützung desselben berücksichtigt. Dieses Projekt wurde im Prinzip angenommen, und es wurde sogar ein kleiner Fond bewilligt, um einem engerem Komitee eine eingehende Bearbeitung der diesbezüglichen technischen Einrichtung zu ermöglichen. Aus mir unbekannten Gründen, ist dieses Projekt unrealisiert geblieben. Heute, nach einem dreijährigen Zeitraum, müssen auch die weiteren Kreise zur Ueberzeugung kommen, dass die Frage der Verwertung des Naphtagases völlig aktuell ist und, dass grössere Kapitalsinvestitionen in Gasleitungen nur dann eine sichere Investition vorstellen werden, wenn die Gasquellen

projektowanie nowych gałęzi przemysłu, a zwłaszcza przemysłu chemicznego, który w największej mierze jest w stanie wyzwolić nas od zależności ekonomicznej Niemiec, skąd większość produktów chemicznych sprowadzamy.

Jaką wartość przedstawia przemysł chemiczny w Niemczech i jak potężną jest dźwignią dobrobytu o tem przekonać się możemy z zestawienia statystycznego za r. 1911. W czasie od stycznia do listopada 1911 r. wartość eksportu produktów chemicznych wynosiła 671.15 milionów marek (w roku 1910 w tym samym czasie 623.45 milionów marek).

W tymże roku powstało w Niemczech 7 nowych towarzystw chemicznych akcyjnych o kapitale łącznym 19.05 mil. M. i 169 towarzystw z ograniczoną odpowiedzialnością o kapitale 20.73 mil. M.

Prawie więc co drugi dzień powstaje w Niemczech nowe przedsiębiorstwo chemiczne.

Mimo tej olbrzymiej ilości fabryk chemicznych nie ma w Niemczech drugiej takiej gałęzi, któraby mogła wykazać tak świetne bilansy jak właśnie przemysł chemiczny. W r. 1911 do listopada 121 towarzystw akcyjnych ogłosiło swoje bilansy. Całkowity kapitał ich wynosił 424.31 milionów M. Suma dywidendy wypłaconej wynosiła 67.22 milionów M. tak, że przeciętna dywidenda każdego z tych towarzystw wynosiła 15.8%.

W tymże samym roku bilans handlowy Austrii wykazuje niedobór w olbrzymiej sumie 689.76 milionów koron, podczas gdy w r. 1910 niedobór wynosił 396.42 milionów. Jest więc znaczny postęp, ale w niedoborze.

Zadaniem przemysłu chemicznego jest przeróbka surowca na produkty wyższej wartości handlowej.

Takim surowcem jest gaz naftowy.

Z metanu i węglowodorów etylenowych, zawartych w gazie dają się otrzymać np. przez chlorowanie związki chemiczne, posiadające jako takie wielkie zastosowanie lub też w połączeniu z innymi umożliwiające dalsze bardziej złożone syntezy chemiczne. W tej drodze można dojść do całego szeregu produktów o wysokiej wartości, a otrzymanych w cenie znacznie niższej niż to dotychczas było możliwe.

Fabrykacja przedstawia się bardzo rentownie i pod tym względem gaz naftowy może posłużyć za podstawę do stworzenia całego szeregu fabryk chemicznych.

Interesującym się tą sprawą udzieli chętnie bliższych informacji.

genau abgesperrt werden und das Gas ausserhalb des Grubenrayones zur weiteren Ausnützung abgeleitet wird.

Die Entgasung der Naphtaschächte im gesetzlichen Wege, oder durch Verordnungen der k. k. Bergbehörden durchgeführt, möchte einen Grundstein unter die künftige Gasindustrie legen und für die Schachteigentümer einen gewissen und normierten Nutzen, welchen dieselben bei dem gegenwärtigen Sachverhalte nicht erwarten können, sichern.

Das Projektieren von neuen Industriezweigen und speziell der chemischen Industrieunternehmen zur Ausnützung des Naturreichtums unseres Landes sollte die Aufgabe unseres technischen Gros bilden. Speziell die chemische Industrie ist im Stande uns von der ökonomischen Abhängigkeit Deutschlands, von wo die meisten chemischen Produkte bezogen werden, zu befreien.

Wie gross die chemische Industrie Deutschlands ist und wieviel dieselbe zu dem Wohlstande des Landes beiträgt, davon können wir uns von den statistischen Daten für das Jahr 1911, ein Bild schaffen. Während der Zeit vom Januar bis November 1911, betrug der Exportwert der chemischen Produkte Deutschlands 671,15 Millionen Mark. (Im Jahre 1910 in der selben Zeitperiode 623.45 Millionen Mark).

Im selben Jahre wurden in Deutschland 7 neue chemische Aktiengesellschaften mit einem Gesamtkapital von 19.05 Millionen Mark, und 169 Gesellschaften m. b. H. mit einem Gesamtkapital von 20.73 Millionen Mark gegründet. Es entsteht somit in Deutschland ungefähr jeden zweiten Tag eine neue chemische Unternehmung.

Trotz einer so grossen Anzahl von chemischen Fabriken gibt es in Deutschland kaum einen anderen Industriezweig, welcher so prächtige Bilanz als eben die chemische Industrie aufzuweisen hätte. Bis November 1911, 121 Gesellschaften, deren Gesamtkapital 424.31 Millionen Mark betrug, haben ihre Bilanz veröffentlicht. Die Summe der ausgezahlten Dividenden betrug 67.22 Millionen Mark, es entfielen somit durchschnittlich 15.8% Dividende auf eine Gesellschaft.

Im selben Jahre weist die Handelsbilanz Oesterreichs ein Defizit von 689.76 Millionen Kronen im Vergleiche mit einem Defizit von 396.42 Millionen Kronen im Vorjahre. Ein bedeutender Fortschritt im Defizite.

Die chemische Industrie hat zum Zwecke die Verarbeitung des Rohmaterials in Produkte von einem höheren Handelswerte.

Solch ein Rohmaterial bildet das Naphtagas.

Aus dem im Naphtagase enthaltenen Metan- und Etylen-Kohlewasserstoffen lassen sich z. B. durch chlorieren, chemische Verbindungen erhalten, welche als solche grosse Verwendung finden, oder in Verbindung mit anderen, weitere mehr komplizierte chemische Synthesen ermöglichen.

Auf diesem Wege kann man eine Reihe von wertvollen Produkten, jedoch zu bedeutend niedrigeren Erzeugungskosten, als dies bis nun möglich war, erhalten.

Die Fabrikation stellt sich sehr rentabel vor, und das Naphtagas kann eine Basis zur Entstehung einer ganzen Reihe von chemischen Fabriken bilden.

Denjenigen, welche die Sache näher interessieren möchte, werden weitere Informationen gerne erteilt.

DO SPRZEDANIA

8 KOTŁÓW LOKOMOBILOWYCH PAROWYCH

używanych, na 6 atm. ciśnienia

: o powierzchni 20 — 30 m². :

oferty przyjmuje i wyjaśnień udziela:

ZARZĄD TECHNICZNY

GALICYJSKIEJ SPÓŁKI NAFTOWEJ „POTOK”

w Potoku p. Jedlicze.

SYTUACJA.

Bardzo interesująco przedstawia się obecna sytuacja w naszym przemyśle naftowym. Śledzimy przede wszystkim z wielkim zainteresowaniem postęp robót wiertniczych we wschodniej i zachodniej Galicyi i z każdego najmniejszego pomyślnego objawu staramy się przewidzieć przyszłe centrum produkcji ropy w Galicyi. Mimo, że teren tustanowicki uważano ogólnie za wyjątkowo produktywny i mimo, że na podstawie dotychczasowych rezultatów wierceń poza obrębem Tustanowic nie należałoby mieć nadziei na odkrycie terenu o tak obfitej produkcji, to jednak nie można zaprzeczyć, że podjętą dla wszystkich, którzy idą na wiercenia w niedostatecznie jeszcze odkryte terena jest przede wszystkim nadzieja znalezienia drugich Tustanowic. Tymczasem jednak zamykamy wodę w głębiną w Tustanowicach w głębokości półtora kilometra i nie tracimy również nadziei, że po przejściu horyzontu wodnego natrafimy jeszcze raz na ropę, której cena stale idzie w górę. Wobec braku ropy mało zajmujemy się dezorganizacją rafinerów, która wobec niskiego stanu produkcji ropy nie może mieć wpływu na cenę surowca natomiast oczy wszystkich zwrócone są w stronę Londynu, skąd dochodzą nas potwierdzające się wieści o zlanii się angielskich towarzystw naftowych, operujących w Galicyi z towarzystwami rurociągowymi i przypuszczalnie grupą kopalń niemieckich, jakoteż o projektowaniu zakupu przez te zjednoczone towarzystwa kilku rafinerii. Oprócz notatek kronikarskich sprawy tej nie poruszyła jeszcze nasza prasa naftowa, czekając zapewne aż fuzyja stanie się faktem dokonanym mimo, iż zdawać by się mogło, że prasa naftowa i stojące poza nią instytucje naftowe w interesie normalnego ukształtowania się przyszłych stosunków kapitalistycznych i handlowych w naszym przemyśle naftowym już na samą wiadomość o zamiarze założenia stu milionowego przedsiębiorstwa zagranicznego sprawę tę powinny przedyskutować i pomyśleć o stworzeniu jakiejś przeciwwagi mogącej regulować wpływ zagranicznego towarzystwa owianego chociażby najlepszymi zamiarami i chęciami to jednak obliczonego na zyski i zmuszonego do prowadzenia takiej polityki handlowej, której rezultatem byłaby dywidenda. Pozatem zorganizowanie tak wielkiego kapitału w jednych rękach oddziałoby silnie na rozwój drobnych krajowych towarzystw i przedsiębiorstw naftowych, biorąc pod uwagę choćby tylko rozdział obecnego kontyngentu podatkowego. Faworyzowane przez ustawę towarzystwa akcyjne płacące podatek od bilansu, a powstałe ze zjednoczenia kilkunastu lub kilkudziesięciu drobnych spółek nie odda rządowi takiego kontyngentu podatku, jaki przypadał na dane spółki razem przed ich zfuzjonowaniem, rząd jednak mający pewną kwotę podatkową opłacaną przez przemysł naftowy wstawioną w budżet, ściągnie ją bezwzględnie rozumie się jednak, nie z towarzystwa akcyjnego, w którego obronie stoi ustawa, lecz z drobnych przemysłowców. Stworzenie dalej nowej grupy producentów-rafinerów, jest w stanie uniemożliwić dotrzymanie kontraktu rządowi o dostawę ropy opałowej, co znów zdyskredytuje wartość zawieranych przez nas kontraktów. Wprawdzie już dziś mówi się o tem, że rząd w celu uniknięcia strat mogących wyniknąć z niedotrzymania kontraktu o dostawę ropy przedsięwzięć zapewne kroki ochronne, to jednak zdaniem naszym nie należy czekać na interwencję rządu w kwestyach

DIE SITUATION.

Sehr interessant stellt sich die gegenwärtige Situation in der galizischen Rohölindustrie vor. Mit grossem Interesse verfolgen wir vor allem den Fortschritt der Bohrarbeiten in West- und Ostgalizien und trachten schon jetzt aus den Resultaten dieser Bohrungen ein zukünftiges Zentrum der Rohölproduktion vorauszusehen. Obzwar das Tustanowicer Terrain, allgemein als gewissermassen phenomenal betrachtet wurde, und obzwar die bis nun erzielten Bohrresultate ausserhalb Tustanowice auf eine baldige Erschliessung eines ebenso produktiven Terrains nicht hoffen lassen, dennoch kann es nicht verneint werden, dass alle unsere Bohrungen in den bis nun unentdeckten Feldern in der Hoffnung der Entdeckung eines neuen Tustanowice geführt werden. Bevor dies geschieht, sperren wir in Tustanowice das Tiefwasser in einer Tiefe von anderthalb Kilometern ab, und geben uns der Hoffnung hin, dass nach der Durchbohrung des Wasserhorizontes nochmals auf Oel gestossen wird, dessen Preise im konstanten Steigen begriffen sind. Angesichts des Rohölmangels beschäftigen wir uns wenig mit der Desorganisation der Raffineure, welche auf den Rohölpreis keinen Einfluss ausüben können. Die allgemeine Aufmerksamkeit ist gegenwärtig auf London gerichtet, von wo uns bestätigte Nachrichten über eine bevorstehende Fusion der englischen in Galizien arbeitenden Petroleumgesellschaften mit Pipelinegesellschaften und vermutlich einer deutschen Gruppe als auch über das Projekt des Ankaufes einiger Raffinerien durch die fusionierten Gesellschaften, zukommen. Merkwürdig genug, wurde diese Angelegenheit in unserer Petroleumpresse, welche sich wahrscheinlich die Besprechung derselben bis zur Zeit, wenn die Fusion zur Tatsache wird, vorbehält, unberührt gelassen.

Unsere Petroleumpresse als auch die hinter derselben stehenden Institutionen sollten jedoch in erster Linie berufen sein im Interesse einer normalen Gestaltung der künftigen Kapital- und Handelsverhältnisse in unserer Petroleumindustrie schon auf die erste Nachricht von der Gründung einer ausländischen Gesellschaft mit einem Kapital von hundert Millionen Kronen, die Sache einer gründlichen öffentlichen Diskussion zu unterziehen und die Gründung einer inländischen Organisation, welche ein Gegengewicht zu der ausländischen bilden und deren Einfluss regulieren möchte, ins Auge zu fassen. Eine ausländische Gesellschaft, mit einem so bedeutenden Kapital, möge sie auch mit dem besten Willen und Absichten beseelt sein, muss eine derartige Handelspolitik führen, die in Dividendenauszahlung resultieren möchte. Die Anhäufung eines so grossen Kapitals in einer Hand möchte einen nicht geringen Einfluss auf die Weiterentwicklung der kleineren inländischen Petroleumgesellschaften und Unternehmungen ausüben, und dies wird uns klar, wenn wir nur die Verteilung des gegenwärtigen Steuerkontingentes in Betracht ziehen.

Eine grosse Aktiengesellschaft, welche aus einer Fusion einer Anzahl von kleinen Gesellschaften entstand und welcher nach dem Gesetze die Steuer nach der Bilanz bemessen werden, wird dem Staate einen bedeutend kleineren Betrag an Steuer abschütten, als die kleinen Gesellschaften einzeln genommen. Jedoch der vorausbestimmte und usuële Steuerbetrag den die Rohölindustrie beiträgt, muss in die

natury czysto handlowej, których załatwienie leży w rękach naszych. Interwencja rządu, która musiałaby się objawiać w represjach, w kryzysach nie będących następstwem klęsk elementarnych ani też nieprzewidzianego ukształtowania się koniunktur handlowych dałaby nam świadectwo zupełnego ubóstwa pod względem zdolności organizacyjnych i prowadzenia na szerszą skalę i na dalszą metę zakrojonych interesów.

Krajowe Towarzystwo naftowe poruszyło wprawdzie myśl założenia organizacji w rodzaju naftowego banku parcelacyjnego dziś jeszcze pozostającego bez konkretnego projektu i formy. Z dotychczasowej jednak akcji podjętej w tym kierunku i przedstawienia sprawy w organie tegoż towarzystwa „Nafta” przychodzi się do wniosku, że inicjatorzy zamierzonej organizacji po bliższym rozpatrzeniu sprawy i dojściu do przekonania, że jedynie racje bytu mieć może dziś towarzystwo z kapitałem idącym w grube miliony przestraszyli się sami swego projektu widząc, iż przeprowadzenie tegoż nie leży w ich mocy.

Sytuacja jaka się, w najbliższym czasie wytworzy w naszym przemyśle naftowym wywoła automatycznie powstanie nowego, oby krajowego, stowarzyszenia finansistów i przemysłowców naftowych, chodzi jednak o to, by uniknąć tej automatyczności a stworzyć organizację obliczoną na dalszą metę i na trwałych podstawach. Do zorganizowania takiego towarzystwa powinny być powołane przede wszystkim krajowe instytucje finansowe i doświadczeni kupcy, znający nie tylko dokładnie nasz przemysł naftowy, ale orientujący się szybko w koniunkturach, panujących na światowych rynkach naftowych.

Nie wątpimy, że obecna sytuacja panująca w naszym przemyśle naftowym i jej pomysły w dalszym ciągu rozwikłanie stanie się w najbliższym czasie przedmiotem fachowej dyskusji tak w prasie codziennej jak i naftowej.

Czesław Załuski.

Leihanstalt

für Rettungsstangen und Werkzeuge

der

Galizischen Karpathen Petroleum-Aktiengesellschaft in Boryslaw.

Telephon 191 und 180.

Alle Dimensionen stets am Lager.

Staatskasse einfließen, und derselbe wird rücksichtslos nicht von den grossen Aktiengesellschaften, die durch das Gesetz geschützt sind, sondern von den kleinen Unternehmern exekutiert.

Die Schaffung einer neuen Gruppe der Produzenten-Raffineure kann den Vertragsbruch mit dem Staate bez. der Ablieferung des Heizöles herbeiführen, was zum Heben des Vertrauens in unsere Verträge nicht beitragen möchte. Es wird zwar schon heute darüber gesprochen, dass die Regierung, um sich vor den Verlusten zu schonen, welche aus dem Kontraktbrüche erwachsen müssten, gewisse Massregel fassen wird, dennoch unserer Meinung nach sollte man in reinen Handelsgeschäften, deren Erledigung in unseren Händen ruht auf die Intervention der Regierung sich nicht verlassen. Eine solche Intervention in Krisen, welche keine Folge der elementaren Kräfte, weder einer unvorausgesehener Konstellation der Handelskonjunktoren vorstellen, möchte uns ein Zeugnis einer vollkommenen Untauglichkeit zur Organisierung und Leitung im grossen Massstabe gedachten und auf eine längere Lebensdauer bemessenen Handelsgeschäfte ausstellen.

Der Landes-Naphta-Verein liess zwar den Gedanken der Gründung einer Organisation in der Form einer Naphta-Parzelations-Bank auftauchen, welchem jedoch bis jetzt keine konkreten Grundrisse angegeben wurden. Aus der bis nun unternommenen diesbez. Aktion, als auch aus der Vorstellung der Idee in dem Vereinsorgane „Nafta“, kommt man unwillkürlich zur Vermutung, dass die Initiatoren der beabsichtigten Organisation nach einem näheren Studium zur Ueberzeugung gekommen sind, dass in unserer Petroleumindustrie heutzutage einzig und allein nur eine mit Millionenkapital ausgestattete Gesellschaft existenzberechtigt ist, und mit der Weiterförderung der Idee zu deren Ausführung sie sich nicht stark genug fühlen, zögern.

Die Situation, welche in der nächsten Zeit in unserer Industrie gestaltet werden wird, wird automatisch die Entstehung einer neuen Organisation der Finanzisten und Petroleumindustriellen hervorrufen, es handelt sich jedoch eben darum um der Automatik vorzubeugen und eine im grösseren Massstabe gedachte Organisation zu gründen. Zur Organisierung einer solchen Gesellschaft sollten in erster Linie unsere inländischen finanziellen Institutionen und erfahrene Kaufleute, die nicht nur unsere Rohölindustrie genau kennen, sondern sich auch in den ausländischen Handelskonjunktoren genau auskennen.

Wir zweifeln nicht, dass die gegenwärtige Situation und deren weitere günstige Entwicklung in der nächsten Zeit den Gegenstand einer fachmännischen Diskussion ebenso in unserer Tages- als auch Petroleumpresse bilden wird.

Czesław Załuski.

KLISZE

dla naszego pisma :: wykonuje
Zakład art.-graficzny
we Lwowie, Pasaż Mikolascha.

Brzeziński i Tow.

S.
Z
O.
P.

EKSPEDYCJA ROPY SCHODNICKIEJ, URY-
CKIEJ I MRAŹNICKIEJ W KWIETNIU 1912.

SCHODNICA-, URYCZ- UND MRAŹNICA
OELEXPEDITION IM APRIL 1912.

Stacya odb. Bestim. Station	Ropa schodnicka — Schodnicaöl						Uryczöl		Mraznicaöl	
	Magazynowa		R.H.G. („Schodnica“)		Razem-Zusam.		Uryczzer Ges.		Magazynowa	
	St.	Kg.	St.	Kg.	St.	Kg.	St.	Kg.	St.	Kg.
Akna Szlatina	1	10490	—	—	1	10490	—	—	—	—
Bekesczaba	1	10430	—	—	1	10430	—	—	—	—
Budapest	2	30440	—	—	2	30440	—	—	—	—
Dés	4	57040	—	—	4	57040	—	—	—	—
Dziedzitz (Schod.)	—	—	—	—	—	—	9	138110	—	—
Głęboka	3	45730	—	—	3	45730	13	194950	—	—
Floridsdorf	—	—	—	—	—	—	16	242340	—	—
Köbanya	21	284970	—	—	21	284970	—	—	—	—
Kesmark	2	30640	—	—	2	30640	—	—	—	—
Kassa	—	—	—	—	—	—	—	—	5	76650
Köbanya Felso	1	15250	—	—	1	15250	—	—	—	—
Marienbad	1	11900	—	—	1	11900	—	—	—	—
Mező Telegd	1	14650	—	—	1	14650	—	—	—	—
Sadagóra	1	15200	—	—	1	15200	—	—	—	—
S. A. Ujhely	18	262810	18	267770	36	530580	—	—	—	—
Stein Schönau	2	27060	—	—	2	27060	—	—	—	—
Tisza Polgar	1	10320	—	—	1	10320	—	—	—	—
Torda	1	15180	—	—	1	15180	—	—	—	—
Terök Sztmiklos	2	26920	—	—	2	26920	—	—	—	—
Suma	62	869030	18	267770	80	1136800	38	575400	5	76650

Nadto „Galicja“ odtłoczyła do rafinerji w Drohobyczu schodnickiej ropy 66.2500 kg.
Ausserdem „Galicja“ an die Raffinerie in Drohobycz hat abgepipt Schodnicaöl

„BENZ“

najstarsza i najświetniejsza marka samochodów oraz motorów stałych:
Samochody luksusowe, — Dorożki, — Samochody ciężarowe,
Omnibusy, — Motory benzynowe i petrolinowe, — Motory ssąco-
--- gazowe, — Motory Diesel'a, — Łodzie motorowe i t. d. ---

Austryackie Towarzystwo motorowe „BENZ“, Wiedeń.

Filie: W Krakowie Grand Hotel, we Lwowie Kochanowskiego 4.

— Telefon Nr. 1026. —

(dom Schumana).

— Telefon Nr. 1026. —

SPRAWOZDANIE ZAPRZYSIĘŻONEGO SEN-
ZALA ALFONSA GOSTKOWSKIEGO LWÓW,
PASAŻ HAUSMANA L. 1. NR. TEL. 1059.

BERICHT DES BEEIDETEN SENSALEN
ALFONS GOSTKOWSKI LEMBERG, PAS-
SAGE HAUSMANN Nr. 1. TELEF. Nr. 1059.

Data Datum	15/V.	31/V.	30/VI.	VI.-VII. VIII.	VII.-VIII. IX.	VII. — 1912 VI. — 1913.
8. V. 1912	438—439	441—443	444—447	448—449	450—452	460—470
9. „ „	441—442	443—445	446—448	449—450	451—453	„ „
10. „ „	442—443	444—445	447—449	450—451	„ „	„ „
11. „ „	443—444	445—446	„ „	451—452	452—454	„ „
12. „ „	445—447	449—450	453—455	457—459	459—461	465—475
13. „ „	446—448	451—453	455—468	458—460	460—462	„ „
14. „ „	447—449	450—452	454—457	458—459	„ „	„ „
15. „ „	459—461	462—465	466—470	471—474	475—478	485—495
16. „ „		„ „	„ „	„ „	„ „	„ „
17. „ „		462—463	465—470	469—471	472—474	480—490
18. „ „		„ „	„ „	„ „	„ „	„ „
19. „ „		461—462	466—467	„ „	„ „	„ „
20. „ „		460—461	465—466	„ „	„ „	„ „
21. „ „		„ „	„ „	„ „	„ „	„ „

WIADOMOŚCI OSOBISTE.

Kol. inż. Władysław Dunka de Sajo przenosi się z dniem 1. czerwca br. do Rypnego, koło Perehińska jako techniczny dyrektor kopalń poza Boryslawiem i Tustanowicami towarzystw angielskich grupujących się około Tow. Premier.

Kierownictwo kopalń nafty Tow. Alliance Ltd. w Jasienicy solnej, objął kol. Władysław Rzepecki.

Kol. Władysław Świerz objął kierownictwo kopalń nafty Hanowersko-galicyjskiego Gwarectwa naftowego w Potoku p. Krosno.

P. H. Lloyd Chittenden, dyrektor The British Borneo & Burma Petroleum Syndikate Ltd., i inż. J. R. Falkowicz z Londynu, bawili ubiegłego tygodnia w Galicyi w celu oglądnięcia różnych terenów naftowych tak we wschodniej i zachodniej Galicyi, jak też i w okolicy Boryslawia.

PERSONALNACHRICHTEN.

Herr Ing. Władysław Dunka de Sajo übersiedelt am 1. Juni ac. nach Rypne ad Perehińsko als technischer Direktor der ausserhalb Boryslaw-Tustanowice gelegener Petroleumgruben der englischen, um die Premier Co. Ltd. gruppierten Gesellschaften.

Die Betriebsleitung der Gruben der Gesellschaft Alliance Ltd. in Jasienica solna hat Herr Władysław Rzepecki übernommen.

Herr Władysław Świerz hat die Betriebsleitung der Gruben der Galizisch-Hannoverschen Petroleum-Gewerkschaft in Potok Post Krosno, übernommen.

Herren H. Lloyd Chittenden, Direktor The British Borneo & Burma Petroleum Syndicate Ltd. und Ing. J. R. Falkowicz, beide aus London, weilten vorige Woche in Galizien und besichtigten verschiedene West- und Ostgalizische Petroleumterrains.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Dnia 18. bm. odbyło się we Lwowie Walne Zgromadzenie Spółki „Sas“ w Tustanowicach, na którem postanowiono zlikwidować starą spółkę. Likwidatorami zostali wybrani pp. Maurycy hr. Dzieduszycki, Stanisław Wołkowicki i inż. Julian Pierściński.

Kopalnia „Sas“ produkuje obecnie około 1 wagon ropy dziennie. Z dochodu z ropy ma dawna spółka „Sas“ otrzymać jeszcze 350.000 koron, jako reszta ceny kupna od spółki „Johanna“.

HANDELSNACHRICHTEN.

Am 18. d. M. hat in Lemberg die Generalversammlung der Petroleumgesellschaft „Sas“ stattgefunden, bei welcher die Liquidation der Gesellschaft beschlossen wurde. Als Liquidatoren wurden ernannt die Herren: Maurice Graf Dzieduszycki, Stanisław Wołkowicki und Ing. J. Pierściński.

Die Grube „Sas“ produziert gegenwärtig zka 1 Zisterne Oel per Tag, welches zur Deckung des seitens der Ges. „Johanna“ noch als Rest-Kaufpreis

Na Walnem Zgromadzeniu Schodnickiej Spółki rurociągowej Jan Zeitleben i Ska, odbytem dnia 10. bm. mianowany został dyrektorem Towarzystwa w miejsce Dra W. Kerna p. Herman Hass, dyrektor Tow. „Petrolea“. Dyrekcyja składa się przeto obecnie z pp. W. Wolskiego, J. Zeitlebena, H. Hassa i Rosenthala.

Zmiana lokalu. Biura firmy **Ostrowski & Cudek we Lwowie**, zostały przeniesione na ulicę Słowackiego 16.

British Austrian Oil Investment Co. Ltd. właścicielka kop. „Tsuschima“ w Tustanowicach wydała 112.753 sztuk nowych akcji 1 funtowych, w celu zebrania kapitału na zakupno terenów naftowych w zachodniej Galicyi.

Donoszą nam z Londynu, że negocjacje w sprawie fuzji angielskich towarzystw naftowych „Premier Oil & Pipeline Co“ „Central Carpathian“ „Alfa“ „Tryumf“ i „Amalgamated Oil Pipelines of Galicia“ są na ukończeniu. Kapitał zjednoczonych towarzystw ma wynosić 100 milionów koron.

Spółka dla przemysłu gazu ziemnego, ska z ogr. por. została zawiązana w Drohobycz, z kapitałem zakładowym 600 000 kor. Podstawą do założenia tej spółki był kontrakt na dostawę gazu do opalania c. k. Odbenzyniarni. Spółka przystąpiła już do robót przygotowawczych i ma nadzieję, że jeszcze w jesieni b. r. rozpocznie dostawę gazu do odbenzyniarni. Dyrektorami spółki zostali wybrani pp. Henryk i Benjamin Suchestow, Dr. Aleksander Mintz, Jakób Spitzmann. Do rady nadzorczej: Hr. Boos Waldek, hr. Jaques de Konti, Henryk Goldschmidt, br. Rogger Battaglia, Dyr. Szymon Dische, Dr. Beno Roth, Dr. Ozyasz Wasser, J. Spitzer i Dr. E. Kahane. W skład rady doradczej weszli pp. Gustaw Goldmann, Sussmann i Lessing. Kierownikiem technicznym spółki mianowano inż. Maryana Wieleżyńskiego. Przedsiębiorstwo to ze strony rządu kontrolować będzie dyr. odbenzyniarni p. Pilat.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

Pierwsze zamknięcie wody w głębinie w Tustanowicach poniżej głębokości 1445.60 m. skonstatowano w szybie „Weldzisz“ wł. Dra Eugeniusza Reitera, pozostającego pod kierownictwem kol. M. Erdmanna.

W szybie tym pokazała się woda w głębokości 1313 m. podczas tłokowania, dała się jednak w przeciągu kilku szycht zupełnie wyłyżkować. Rozpoczęto dalsze pogłębianie szybu i czyniono w międzyczasie próby zapomocą tłokowania, podczas których znów się pokazała woda, dająca się jednak również łatwo zupełnie wyłyżkować. Wiercenie postępowało dalej w piaskowcu zaś rury 6" zostały postawione w zawierconym otworze w głębokości 1400 m. Następnie rozpoczęto dalsze wiercenie, i prowadzono je aż do głębokości 1459.33 m. w którejto głębokości w gruboziarnistym piaskowcu ropnym przyszły silne ślady i silne wybuchy ropy. Wobec tego rozpoczęto znów tłokowanie.

an die Ges. „Sas“ schuldigen Betrages von K. 350.000 verwendet wird.

Bei der Generalversammlung der Schodnica Pipeline Gesellschaft Johann Zeitleben u. Co. wurde an Stelle des Herrn Dr. V. Kern, Herr Hermann Hass, Direktor der „Petrolea“ A. G. zum Direktor der obigen Gesellschaft ernannt. Die Direktion der Pipeline Gesellschaft besteht jetzt somit aus den Herren W. Wolski, J. Zeitleben, H. Hass und Dir. Rosenthal.

Das Geschäftslokal der Firma Ostrowski & Cudek in Lemberg, befindet sich vom 1. Mai Slowackigasse 16.

British Austrian Oil Investment Co. Ltd., welche bekanntlich die Grube „Tsuschima“ in Tustanowice besitzt, hat 112.753 Stück neue Aktien zu 1 Pfund, zwecks Erwerbung von Naphtafeldern in Westgalizien, ausgegeben.

Wie uns aus London berichtet wird, werden die Verhandlungen betr. die Fusion der englischen Gesellschaften „Premier Oil & Pipeline Co“ „Central Carpathian“ „Alpha“ „Triumph“ und „Amalgamated Oil Pipelines of Galicia“ bald zu Ende geführt. Das Kapital der vereinigten Gesellschaften soll 100 Millionen Kronen Betragen.

Erdgas-Industrie Ges. m. b. H., wurde in Drohobycz mit einem Kapital von 600.000 Kronen, gegründet. Die Basis zur Gründung dieser Gesellschaft bildete ein Vertrag mit der k. k. Mineralölraffinerie in Drohobycz, auf Grund welchen die neue Gesellschaft die Versorgung der Raffinerie mit Heizgas übernommen hatte. Die Vorbereitungsarbeiten zur Legung einer Gasleitung von Boryslaw nach Drohobycz wurden bereits angefangen, und die Gesellschaft hofft mit der Gaslieferung schon im Laufe des kommenden Herbstes zu beginnen. Zu Direktoren der Gesellschaft wurden gewählt die Herren: Heinrich und Benjamin Suchestow, Dr. Alexander Mintz, Jakób Spitzmann, zum Verwaltungsrat: Graf Boos Waldek, Graf Jaques de Konti, Heinrich Goldschmidt, Br. Rogger Battaglia, Dir. Simon Dische, Dr. Beno Roth, Dr. Osias Wasser, J. Spitzer, und Dr. E. Kahane. Als Beiräte wurden gewählt: Herren Gustav Goldmann, Sussmann und Lessing. Zum technischen Betriebsleiter der Gesellschaft wurde Herr Ing. Maryan Wieleżyński berufen. Seitens der Regierung wird die Gesellschaft vom Herrn Dir. Pilat kontrolliert.

VERSCHIEDENE NACHRICHTEN.

Wasserabspernung in einer Tiefe von 1445.60 m. wurde in dem Schachte „Weldzisz“ in Tustanowice Eig. Dr. E. Reiter, Betriebsleiter Herr M. Erdmann, konstatiert.

In diesem Schachte ist das Wasser in einer Tiefe von 1313 m. während des Kolbens zu Tage getreten, es gelang jedoch dasselbe mittels des Schmandlöffels binnen einiger Arbeitsschichten vollkommen zu schöpfen. Es wurde mit weiterer Bohrung angefangen, inzwischen wurden auch Kolbproben durchgeführt, während welchen das Wasser wieder zum Vorschein kam, liess sich jedoch wiederum leicht ausschöpfen. Die Bohrung schritt im Sandsteine vor sich und die Röhren wurden in einer Tiefe von 1400 m. gestellt. Folglich wurde die Bohrarbeit wiederaufgenommen und bis zu einer Tiefe von 1459.33 m. geführt, in welcher Tiefe in einem grobkörnigen Sandsteine Oelspuren und starke Oelaus-

Po pierwszym tłokowaniu trwającym 6 godzin, pokazała się znów woda, którą dalej ściągano tłokiem przez cały tydzień, lecz woda nie dawała się ściągnąć tłokiem, przeciwnie przybywała. Zostawiono więc płyn w głębokości 1000 m. i próbowano złyżkować wodę jak poprzednio, jednak również bez rezultatu.

Na wniesione przez kierownika kopalni p. Erdmanna podanie do Urzędu górniczego o pozwolenie zamknięcia wody, Urząd górniczy zgodził się po poprzednim odbyciu konferencji ze ściślejszym komitetem wodnym i kierownikiem kopalni. Przystąpiono przeto do zamknięcia wody jednak nie rurami 5", lecz postanowiono wyciągnąć rury 6" a po wymianie rur dziurkowanych i części rur całych dano na spód 500 m. rur grubościennych Mannesmann 163/148 i zapuszczono napowrót aż do zasypu. Następnie wyrobiono zasyp i rozszerzono otwór do 1425 m. poczem wyrobiono zasyp aż do spodu, zabito spód ilet na wysokość 40 m. i puszczo rury własnym ciężarem w ilet. Rury zatrzymały się w głębokości 1445.60 m. Ruch następnie przez kilka dni wstrzymano, poczem przystąpiono do wyrabiania iletu do spodu i uwiercono z polecenia delegata Urzędu górniczego jeszcze 1.50 m. spodu. Przez 8 następnych dni ściągano płyn i płynu nie przybywało.

Dnia 18. bm. rano przeprowadził próby Naczelnik Urzędu górniczego p. Mokry i komisarz Staufer, poczem szyb zaplombowano. Dnia 20. bm. rano zrobiono ostatnią próbę, która nie wykazała żadnego przyływu wody wobec czego Urząd górniczy stwierdził zamknięcie wody i pozwoił na dalsze wiercenie. Szyb obecnie znajduje się we wierceniu w piaskowcach drobnoziarnistych.

Pierwsze to w Tustanowicach udało zamknięcie wody wgłębną, które nawiasem mówiąc trwało trzy miesiące, nie pozostanie bez wpływu na dalszy plan robót w innych zawodzionych szybach tustanowickich.

Ministerstwo robót publicznych przyjęło do wiadomości wybór kol. inż. Dunka de Sajo na członka Rady Naftowej z ramienia Związku T. W.

W Uhercach powiat Lisko rozpoczyna w tych dniach montowanie pierwszego szybu na terenach Dra Tilla Towarzystwo angielskie, które zakupiło te terena na spółkę z inż. M. Zieleniewskim. Wiercenie prowadzić będzie w akordzie przedsiębiorca wiertniczy inż. M. Zieleniewski.

Trzy najgłębsze szyby na świecie znajdują się, jak podaje „Montan Zeitung“, w Prusiech. Mają one następujące głębokości: Otwór wiertniczy w Paruszwowicach w okręgu Rybnik 2003 m. Drugi w Szubinie prow. Poznańskiej 2149 m. i najgłębszy w Czuchowie okręgu Rybnik 2239.70 m.

Wszystkie te otwory były wiercone przez rząd, celem skonstatowania pokładów węglowych.

Gazy trujące. We wschodnim Meksyku w pobliżu miasta Tampico w poszukiwaniu za ropą wywiercono 7 otworów wiertniczych, z których 6 dało nieznaczną produkcję gazu ropnego jeden zaś wydziela nadzwyczaj obfite ilości gazów trujących. Gazy te posiadają zapach przyjemny i działają trująco na ludzi i zwierzęta.

Z powodu spadku produkcji ropy w Galicji przyznał rząd Krajowemu Związkowi producentów ropy moratorium na dostawę ropy dla c. k. Odbenzyniarni w Drohobyczu. Na podstawie tego mora-

brüche kamen. Angesichts dessen wurde wiederum mit dem Kolben begonnen.

Nach der ersten Kolbprobe, welches 6 Stunden dauerte, kam das Wasser von Neuem, und wurde eine ganze Woche lang gekolbt, das Wasser liess sich jedoch nicht auskolben im Gegenteil, der Wasserzufluss hat zugenommen. Das Kolben wurde deshalb bei einem Wasserstande bei 1000 m. aufgegeben und es wurden Proben vorgenommen, das Wasser wie zuvor mittels eines Schmandlöffels zu schöpfen. Dies blieb jedoch erfolglos.

Der Betriebsleiter der Grube Herr Erdmann hat nun eine Vorstellung bei dem k. k. Bergamte gemacht mit dem Ersuchen, um die Erlaubnis der Wasserabsperrung. Das k. k. Bergamt hat diesem Ersuchen, nach einer mit dem engeren Wasserkomitee und dem Betriebsleiter abgehaltenen Konferenz, Folge geleistet und die Betriebsleitung hat die Wasserabsperrung vorgenommen. Es wurde jedoch beschlossen, das Wasser nicht mit 5" Röhren abzusperren sondern die 6" Röhren herauszuziehen, und nach Ersetzung der perforierten Röhren und eines Teiles der vollen Röhren durch 500 m. von dickwändigen Mannesmannröhren 163/148, wurden die Röhren wieder bis zum Nachfall eingelassen. Dann wurde der Nachfall ausgearbeitet und das Bohrloch bis zur Tiefe von 1425 m. erweitert. Der Nachfall wurde nun wieder bis zur Sohle ausgearbeitet, dieselbe auf die Höhe von 40 m. mit Letten verstopft und die Röhren in den Letten fahren gelassen.

Die Röhren blieben in der Tiefe von 1445.60 m. stehen. Der Betrieb wurde nun für einige Tage eingestellt, wonach der Letten ausgearbeitet und auf Anordnung des Bergkommissärs 1.50 m. von der Sohle, abgebohrt. Ueber die folgenden 8 Tage wurde das Wasser gekolbt und es war kein frischer Zufluss zu verzeichnen.

Am Morgen den 18. d. M. hat der Vorstand des Bergamtes Herr Mokry und Kommissär Staufer nochmalige Proben durchgeführt und der Schacht wurde plombiert. Am Morgen den 20. d. M. wurde die letzte Probe durchgeführt, und nachdem kein frischer Wasserzufluss konstatiert wurde hat das k. k. Bergamt die Wasserabsperrung als gelungen erklärt und die weitere Vertiefung des Schachtes erlaubt.

Die Bohrung befindet sich gegenwärtig im feinkörnigen Sandsteine.

Diese erste in Tustanowice gelungene Absperung des Tiefwassers wird zweifelsohne für den Arbeitsplan der anderen verwässerten Schächte von Bedeutung sein.

Das Ministerium für öffentliche Arbeiten hat die Wahl des Herrn Ing. Dunka de Sajo zum Mitgliede des Naphta-Rates seitens des Verbandes der Bohrtechniker in Boryslaw zur Kenntnis genommen.

In Uherce Bez. Lisko wird eine englische Gesellschaft, welche in Gemeinschaft mit Ing. M. Zieleniewski die Terrains des Herrn Dr. Till erworben hat, mit der Montage des ersten Schachtes anfangen. Die Bohrung hat die Akkordfirma Ing. M. Zieleniewski übernommen.

Die drei tiefsten Bohrlöcher der Erde, wie die „Montan Zeitung“ berichtet, befinden sich in Preussen. Es sind dies das Bohrloch bei Paruschowitz im Kreise Rybnik mit 2003 Meter Tiefe, das von Schubin in der Provinz Posen gelegene, das 2149 Meter unter die Erde geht, und das tiefste mit 2239.7 Meter, das bei Czuchow, ebenfalls im Kreise Rybnik gelegen

toryum przysługuje Związkowi prawo dostarczenia w latach 1912 i 1913 zamiast kontraktowych 30.000 cystern tylko 26.112 cystern ropy.

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie, zaopiniowała nieprzychylnie następujące podania o koncesye na rurociągi: Izydora Dresslera na przedsiębiorstwo tłoczenia ropy w Jaworze, Dra Tilla i Dra Alfr. Zgórskiego o koncesyę na przedsiębiorstwo tłoczenia ropy w Popielach, Stefana Lenieckiego o koncesyę na także przedsiębiorstwo w Borystawiu i Tow. „Opiąg” w Bitkowie na przedsiębiorstwo tłoczenia ropy w powiatach bohorodczańskim i nadwórniańskim.

Do numeru dzisiejszego dołączamy dla naszych galicyjskich prenumeratorów cyrkularz firmy Władysław Szaynok w Rzeszowie.

Der heutigen Nummer legen wir für unsere Galizischen Abonnenten ein Zirkular der Firma Władysław Szaynok — Rzeszów bei.

ist. Dieselben wurden von der königlichen Bohrverwaltung zwecks Untersuchung der Lagerungsverhältnisse des Steinkohlengebirges angelegt.

Gifftige Gase. Im Ostmexico in der Gegend der Stadt Tampico wurden sieben Bohrlöcher nach Öl gesenkt, von welchen 6 Petroleumgas in kleinen Mengen, während der siebente ein Erdgas von giftigen Eigenschaften produziert. Dieses Gas, dessen Zusammensetzung noch nicht festgestellt wurde, besitzt einen angenehmen Geruch und wirkt vergiftend auf Menschen und Tiere ein.

Die Regierung hat dem Landesverbande der Rohölproduzenten ein Moratorium zugestanden, nach welchem die Rohöleinlieferung für die Staatsbahnen in den Jahren 1912 u. 1913, mit Rücksicht auf die Verringerung der Produktion, statt der vertragsmäßigen 30.000 Zisternen nur 26.112 Zisternen betragen kann.

Die Handels- und Gewerbekammer in Lemberg hat die folgenden Konzessionsgesuche ablehnend befürwortet: Isidor Dressler, Konzessionsgesuch für eine Pipeunternehmung in Jawora. Dr. Till & Dr. A. Zgórski für eine Pipeunternehmung in Popiele. Stefan Leniecki Pipekonzession für Borystaw und „Opiąg“ Konzession für Rohrleitungen und Druckstationen im Bezirke Bohorodczany und Nadwórna.

ZAWIADOMIENIA WYDZIAŁU ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH W BORYSŁAWIU. (VEREINSNACHRICHTEN.)

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Związku Techników Wiertniczych z dnia 18. maja b. r.

Obecni z Wydziału kol. Ramoszyński, Haczewski, Kowalski, Renefort, Nowicki, Tołłoczko, Kobak, z poza Wydziału kol. Hawranek.

Na posiedzeniu tem uchwalono rozpisać listy do członków Wydziału uczęszczających niestale na posiedzenia. Jako stały dzień posiedzeń Wydziału uchwalono czwartek każdego tygodnia. Posiedzenie w tych dniach ma się rozpoczynać o godz. 7. wieczorem. W razie przypadającego na czwartek święta posiedzenie ma się odbywać dnia następnego.

W sprawie nabycia indykatora uchwalono poruczyć kol. Kowalskiemu porozumienia się w tej sprawie z prezesem Izby pracodawców p. Meszárosem.

Sprawę organizacji komisji do zwalczania kóziarstwa uchwalono przekazać do załatwienia kol. Tołłoczce polecając mu porozumienie się w tej sprawie z kol. Styczniem, Kurkiewiczem, Słotwińskim, Haczewskim i Włodarczykiem.

Sprawę zorganizowania zbierania dat statystycznych poruczono kol. Haczewskiemu.

Biuro Związku Techników Wiertniczych prosi uprzejmie wszystkich P. T. Członków Związku, by zechcieli przysyłać pieniądze za prenumeratę „Ropy” na przeznaczonych do tego przekazach PKO Nr. 120.023 zaś należytości za wkładki, na przekazach Z. T. W. a to w celu ułatwienia ksiązkowania i uproszczenia obrachunków z P. K. O.

TREŚĆ.

Inż. Zenon Turczynowicz Suszycki. — Dr. Stan. Olszewski inż. górniczy i geolog: Związek zawodnienia szybów w Tustanowicach z tektoniczną budową Karpat. (Ciąg dalszy). -- O gazie naftowym i przeprowadzaniu tegoż na odległość. Napisał Dr. Józef Gruszkiewicz. (Koniec). — Sytuacja. — Ekspedycja ropy schodnickiej, uryckiej i mrażnickiej w kwietniu 1912. — Sprawozdanie zaprzysiężonego sensała Alfonsa Gostkowskiego Lwów, pasaż Hausmana. 11. Nr. tel. 1059. — Wiadomości osobiste. — Wiadomości handlowe. — Różne wiadomości. -- Zawiadomienie Związku.

INHALT.

Ing. Zenon Turczynowicz Suszycki. — Dr. St. Olszewski: Ueber den Zusammenhang der Tektonik des Karpathenflysches mit der Verwässerung der Rohölschächte in Tustanowice. (Forts.) — Ueber Naturgas und Ferngasleitung von Dr. Joseph Gruszkiewicz. (Schluss). — Situation. -- Schodnica-, Urycz- und Mrażnica-Rohöl-expedition im April 1912. — Bericht des beeideten Sensaalen Alfons Gostkowski. — Personalnachrichten. — Handelsnachrichten. — Verschiedene Nachrichten. — Vereinsnachrichten.

WYPOŻYCZALNIA
I SKŁAD ŻERDZI I NARZĘDZI RATUNKOWYCH
GALICYJSKIEGO KARPACKIEGO TOWARZYSTWA
(PRZEDTEM BERGHEIM I MAC' GARVEY).
BORYSŁAW **TELEFON Nr. 180 i 191.** **WOLANKA**

Sprzedaż udziałów brutto.

Gmina Hubicze powiat Drohobycz jest właścicielką terenów naftowych o przestrzeni 12 i pół morga w obrębie gminy kat. Tustanowice parcela I. kat. 4437/4 a wydzierżawionych pod eksploatację ropy Towarzystwu Akc. Premier. Na terenach tych gmina Hubicze posiada

6% udziałów brutto

od wyprodukowanej ropy i innych państwu niezastrzeżonych minerałów i bituminów, które zamierza sprzedać w drodze publicznej licytacji ofertowej.

Oferty wyłącznie pisemne zaopatrzone conajmniej 10% wadium od oferowanej ceny kupna i sprzedaży, winne być wniesione do urzędu gminnego w Hubiczach najpóźniej

do dnia 23. czerwca 1912. r.

godzina 12. w południe. Otwarcie ofert nastąpi dnia 24. czerwca w tym samym urzędzie o godzinie 11. przed południem. Zatwierdzenie wyniku wniesionych ofert, zawisłem będzie od zatwierdzenia Wydziału Rady powiatowej drohobyckiej.

W razie sprzedaży wymienionych 6% brutto produkcy ropy należeć będzie do nabywcy od tego miesiąca, w którym będzie spisany kontrakt kupna i sprzedaży powyższych bruttów.

Kontrakt musi być sporządzony na koszt kupującego wraz ze złożeniem całej ceny kupna, najpóźniej do dnia ośmiu, — od dnia zatwierdzenia oferty. W razie niedotrzymania terminu, złożone wadium przepada na korzyść gminy.

Za zwierzchność gminną:
Komisarz Rządowy.

Verkauf von Bruttoanteilen.

Die Gemeinde Hubicze Bezirk Drohobycz ist die Eigentümerin von Petroleumterrains auf der Grundparzelle 4437/4 in Tustanowice (12.5 Joch) gepachtet an die Premier Oil & Pipeline Co. Ltd. Die genannte Gemeinde besitzt auf diesem Terrain

6% Bruttoanteile

in der Produktion des Rohöls und anderer dem Staate nicht vorbehaltenen Mineralien und Bitumina, welche sie im Wege einer öffentlichen Offertenkonkurrenz zu verkaufen beabsichtigt.

Schriftliche Offerten und ein Vadium von wenigstens 10% des offerierten Kaufpreises müssen spätestens am

23. Juni 1912, 12 Uhr vorm.

bei dem Gemeindeamte Hubicze einlaufen. Die Eröffnung der Offerten wird am 24. Juni 1912 um 11 Uhr vormittags in dem genannten Amte erfolgen. Die Annahme der Offerten wird von der Entscheidung des Ausschusses des Bezirksrates in Drohobycz abhängig gemacht.

Im Falle des Verkaufes der genannten 6% Brutto, wird die Rohölproduktion dem Käufer von diesem Monate an gebühren, in welchem der Kauf- & Verkaufvertrag für obige Bruttoanteile unterfertigt wird.

Der Vertrag muss auf Kosten des Käufers bei Erlegung des vollen Kaufpreises, spätestens binnen 8 Tagen vom Tage der Annahme der Offerte gezeichnet werden, widrigenfalls, verfällt das Vadium zu Gunsten der Gemeinde.

Für den Gemeindevorstand:
Der Regierungskommissär.